

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan "svečer", izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez isrodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knaplovi ulici št. 5. in sicer uredništvo v I. nadst., upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnništva telefon št. 85.

Svobodnata Bolgarija...

Dunaj, 25. februarja 1907.

Bolgarski in inozemski, knezu Ferdinandu poslušni listi, iznenadijo morda v kratkem svet z inseratom, kjer bodo iskali profesorjev za svojo 12letno, oziroma, če se prišteje 6 let „visoke šole“, 18letno alno mater. Kratkovidni bolgarski politiki hočejo namreč Evropo po vsej sili prepričati, da tudi oni Slovani ne umejo vladati, katerim je primešan precejšen odstotek Madžarov sorodne krvi...

Dne 16. januarja t. l. se je vršila nenacionalna otvoritev prvega bolgarskega „nacionalnega gledališča“. Vstop je bil dovoljen le povabljenecem, katerih imenik je sestavljala posebna komisija. Mesto bolgarskega naroda so dobili vstopnice Ferdinandovi številni gostje, vojaški dostojanstveniki, Ferdinandovi in vladni ljubljenci, in radi lepšega od blizu 50 vsehučiliških profesorjev, docentov in asistentov tridesetorica in od blizu 1350 vsehučiliških slušateljev šestdesetorica. Naučni minister Šišmanov je črtal lastno roko par knezu in torej seveda tudi ministru nesimpatičnih imen svojih bivših kolegov. — Razburjenje med slušatelji, katerih pripada dobra petina socialistom, zlasti iz nižjih semestrov. — Od 7. do 9. ure zvečer so poskočile piščalke za polovico cene. Vabilu so se odzvali le štirje profesorji in en samec dijak. Ministrski predsednik Petkov se je vtihotapil pri stranskih vratih v gledališče. Ko je pridržala knežja kočija, so jo pozdravili življi dijakov in drugih nezadovoljnejšev, ki bi bili radi videli prvo predstavo. Ministrski predsednik Petkov je stopil na balkon ter zaklical onemeli policiji: „Kaj gledate, bijte!“ Snežne kepe... galoše... vojaštvo... mir. Aretiran ni bil nihče, pač pa je poteklo nekaj mlade krvi.

Demonstranti so nehote napeljali vodo na mlin ministrskega predse-

nika, ki je že dlje časa prežal na priliko, da zruši akademično svobodo: naslednjega dne je zatvoril ministrski dekret univerzo ter odpustil vse profesorje, docente in lektorje iz službe; „bolni“ naučni minister Šišmanov, ki ni hotel obremeniti svoje vesti s tem preglasnim kršenjem še veljavne vseučilišne postave, je podpisal demisijo. — Profesorji, katerim je usodna noč snedla plačo, so protestirali v proklamaciji na narod, dijaki so demonstrirali na ulici, in se umaknili oboroženi sili. V sobranju je Petkov tudi s takimi-le argumentacijami branil svoje korake: „... Dokler bodo pohajale vseučilišne rdeče srajce in dolgi lasje, tako dolgo ne bo pravi narodni zavod... Ko so vprašali japonske dijake po izpitih, kaj bi jim bilo sedaj najljubše, so odgovorili: „Umreti za našega mikada!“ Ko bodo govorili bolgarski dijaki enako, takrat se bomo šele smeli imenovati velik narod... Vedno sanjarimo o bolgarskih carjih, a njihovega naslednika blatimo...“

Primeri krči zavednim Bolgarom roke v pest. Car Simeon n. pr. je bil največji pospešitelj starega bolgarskega slovstva, ko pa so pod njegovim „naslednikom“ Ferdinandom slavili Bolgari stoletnico prve tiskane bolgarske knjige, se oficialni krogi tega slavlja niso udeležili. Ferdinand kakor navadno ni bilo doma, in niti z brzojavom se ni pridružil iz tujine prazniku „svojega milega naroda“. Pač pa je počastil istodobno slavlje geografskega društva na Dunaju z brzojavnim pozdravom. Prof. Teodorov, ki je v listu „Den“ spomnil kneza na njegovo pozabljenost, za kazni ni dobil povabila k prvi predstavi novega gledališča. Vladna lakajska večina je ostala slepoposlušna. Deputacija večine sobranja se je knezu poklonila ter mu izrazila svoje ogorčenje radi razžalitve njegove osebe. In ko je pricapljal prestolonaslednik Boris v dvorano ter začel kramljati s poslanci, privabila je njegova prijaznost

po poročilu vladne „Večerne pošte“ korenjakom solze v oči.

Za to deputacijo se je javila z istim namenom deputacija stolnega mesta. V sobranju se je sprejela med glasnim protestom opozicionalnega bloka nova vseuč. postava s sledečimi določbami: ... Dok se sestavi akademični senat, imenuje naučni minister s knežjim ukazom profesorje, docente in lektorje, bodisi od sedanjega proforskkega osebja, bodisi osebe, ki odgovarjajo pogojem, da postanejo profesorji, docenti in lektorji, a do zlag niso bili... Naučni minister more po sklepu ministrskega sklepa s motiviranim докладom na kneza zahtevati odpust predavateljske osebe... Ako se izprazni kaka katedra, mora akademični senat predložiti naučnemu ministru z motiviranim докладom vse kandidate, ki so se prijavili, in minister izbere in predloži enega knezu v imenovanje... V slučaju velikih nemirov ne more zatvoriti univerze samo akademični senat, ampak začasno more zatvoriti tudi minister „gotove kurze, fakultete ali celo univerzo...“ Za prestopke proti disciplini v in izven univerze se ne kaznujejo dijaki kakor dosedaj samo od akademičnih oblasti (fakultetni in akademični senat), ampak tudi samo od rektorja ali dekana... Za prestopke izven univerze se kaznujejo dijaki i direktno od naučnega ministra... Za rektorja predlaga akademični senat trojico, minister izbere enega ter ga predloži knezu, ki ga imenuje na tri leta... Ženskam vstop seveda ni dovoljen...

Tako bi bila razžalitev kneza mlačevana, neumnost pa rešena. V bodoči novi senat hoče vlada spraviti le svoje ljudi, pri katerih se ne vpraša toliko za strokovno sposobnost, kakor za dobro voljo, da hočejo izvrševati poklic akademiškega učitelja po Petkovem receptu: vsajati v srca slušateljev respekt pred vsakokratno vlado. Po postavi morejo le tisti stari profesorji zahtevati penzijo, ki že služijo najmanj 15 let, druge namerava Pet-

kov ukloniti ali pograti s trebuhom za kruhom. In ako bi še novi senat proti pričakovanju ne hotel parirati, se pa neljubi elementi „z motiviranim докладom na kneza“ odstranijo in na domestijo z ubogljivo dušico. Pri dijaku bi se že lahko rdeča srajca smatrala za politični prestop in vzrok, da se mu zaprejo vrata almae matris. Bi li mogel profesor, ki je odvisen od milosti vsakokratne vlade in ki mora vedno trepetati pred modro polo, mogel in hotel vse sile, duševne in gnotne, posvetiti svojem poklicu; bi li imeli dijaki pred profesorjem respekt, o katerem bi lahko sumili, da ga na katedro ni poklicala sposobnost, ampak mogoče naklonjenost ministrove žene: tega Petkov, ki se ni nikdar navduševal ob svobodni akademski besedi, ni razmotrival...

In kaj pravi evropska, zlasti tista tenkočutna avstrijska nemška žurnalistika, ki se vedno dela, kakor da je vzela svobodo v zakup in ki voha za vsakim škandalčkom na srbskem dvoru? Na Dunaju vedo ceniti Ferdinandovo nemško pokolenje in njegovo zanimanje za dunajsko geografsko društvo. „Neue Freie Presse“ je dobrohotno namignila, da zlasti z ozirom na razžaljenje kneže postave poostren tiskovni zakon Ferdinandu ne bode v korist, nasilno smrt akademične svobode je pa tiho odobrila. In ko je hotel vzbuditi dremajočo nemško javnost najkompetentnejši dunajski poznavalec bolgarskih razmer, vseučiliški prof. dr. Konstantin Jireček, bivši generalni sekretar bolgarskega naučnega ministrstva in nekaj časa tudi naučni minister v Sofiji, se je prav dobro zavedal, da bi dunajski listi njegove kritike ne sprejeli, zato jo je poslal v Monakovo. Se predno mu je bila nova bolgarska vseučiliška postava v podrobnostih znana, piše Čeh Jireček, stari bolgarofil, v „Beilage zur Allgemeinen Zeitung“ od dne 13. t. m. št. 37. med drugim:

... V Rumuniji, kjer tako mislijo nazaj na čase cesarja Trajana,

v Srbiji, kjer cvete kult narodne prošlosti, kjer se visoko cenijo stara narodna pesem in novejši pisateljski proizvodi, pri Grkih, ki se ozirajo nazaj na nepretrgano literaturo in umetnost iz časov klasične davnine, so domače univerze ponos naroda. Zraven so nekaj magazin bivših in bodočih ministrov... V Bolgariji je stvar drugačna. V mladem društvu se še ni ukoreninila literarna narodna samozvest in nepristranska ocena domačega duševnega dela... Vseučiliške profesorje, vse uradnike in višji klerus izključuje postava od pasivne volilne pravice. Bolgarsko narodno sobranje ni več ono samozvestno zastopstvo narodne inteligence, kakor je bilo v prvih časih po osvoboditvi, ampak več ali manj od vlade odvisna kamora deputatov. Vlada je smatrala zato vsak pojav političnega interesa profesorjev in slušateljev kot prekračenje delokroga, kot nekaj upor...

K temu pridejo še socialna nasprotstva... V Bolgariji so dospeli nižji sloji na vlado. Sedanji ministrski predsednik Dimitrij Petkov... spada v generacijo zarotnikov in prostovoljcev osvoboditeljskih vojsk. Kot prostovoljec bolgarskih polkov je izgubil pri Šipki (1877.) roko. Kot nižji uradnik v notranjem ministrstvu za kneza Aleksandra je bil obsojen v ječo, ker je razmnožil s hektografom ministrstva proklamacijo proti knezu. Potem je urejeval humoristični časopis „Svirka“ (piščal), s silnimi napadi na kneza Aleksandra, in je bil po vsej Bolgariji dobro znan kot žvižgač „svirko“, ki je brezobzirno izžvižgaval vse, kar mu ni dopadlo ter persifliral vsa vladna dejanja. Pod Stambulovim je postal sofijski župan in važna opora vladajoče stranke. Da se morejo taki samorasi elementi težko razumeti s študiranimi sodeželanji, je naravno...

Pravi vzroki zadnje krize so ostali zapadnemu čitajočemu občinstvu nejasni. Univerze ni zatvorila skopost ali štedljivost Bolgarov. Časi so minili, ko je narodno sobranje črtalo

LISTEK.

Knjige „Slovenske Matice“ za leto 1906.

(Poroča Fr. Kobal.)

Letos nam je „Matica“ podala osmero knjig ali blizu 90 tiskanih pol in sicer: „Letopis“ za l. 1906; „Zbornik“; XIII. zvezek „Kneževne knjižnice“; 10. snopič Štekljevih „Slovenskih narodnih pesmi“; 2. zvezek dr. Vošnjakovih „Spominov“; 3. zvezek cikla „Iz svetovne književnosti“; XVIII. zvezek „Zabavne knjižnice“ in kot novost 1. zvezek „Hrvaške knjižnice“.

Iz Letopisa posnemamo, da je štela „Matica“ preteklo leto 3461 udov — da je torej število od prejšnjega leta naraslo za 323 društvenikov. Nadalje, da je imela v l. 1905 31.591 K 70 v dohodkov in 31.539 K 11 v stroških. Interesantni zapisniki sej in zborov in pa istotako zanimivi statistični podatki o „Matični“ upravi obsegajo 2 poli, ostale 3 pole pa so posvečene imeniku društvenikov — in reci kdo kar hoče — vesta denar

je zagnan skozi okno. Ali je res taka velikanska čast, vedeti se 3600krat s polnim imenom naznanjenega? In — ali res mora „Matica“ streči tem instinktom? Na praktičen pomen, ki ga eventuelno ima takle seznam, n. pr. za trgovce, se pa „Matica“ kot literaren institut vendarle ne more sklicevati. Vzglede drugih društev pa tudi ne morejo biti docela merodajni. Res, škoda denarja — dal bi se vse bolje porabiti.

„Zbornik“ (uredil L. Pintar) je tokrat bogat interesantnih sestavkov. Specijalno za raziskovanje ilirske dobe velezaslužni dr. Fr. Ilešič priobčuje zanimive podatke o češko-slovenski (-jugoslovanski) vzajemnosti v minulih dobah, razjasnjuje, kako so Bleiweisove „Novice“ pred l. 1848. posredovale ožji stik med Slovaki in Slovenci, kakšno je bilo razmerje med obema narodoma, kako je le-to postajalo vedno ožje in kako je končno l. 1848. zgradilo most med severnimi in južnimi Slovani ter opisuje končno tri velike Čeha, ki so l. 1848./1849. bili med Jugoslovani: Lambla, Křenovskega in Bačovskega. „Zbornikov“ urednik g. Luka Pintar je postavil skromen literarni spomenik lani prof. Ivanu Vavru, ki

je bil odbornik „Matice“ od njene ustanovitve, dr. Ivan Žmavc pa je napisal zgleden krajši referat o filozofskem zistemu poleg Nemca Schaffleja največjega modernega sociologa, Angleža Herberta Spencerja (1820—1903). Spencer je sociolog, etik in državoslovec. Njegova filozofija temelji na principu ohranitve energije, iz katerega deducira formulo razvoja kot integracijo materije in s tem spojeno razspajanje gibanja, o katerem se materija iz nedoločene nezdružene istovrstnosti izpreminja v določeno združeno raznorodnost in ob katerem se zadržano gibanje paralelno pretvarja (p. 50). V socialnem življenju se razvoj imenuje napredek, pogoj razvoja je svoboda in pravičnost, čije formula se glasi: Svoboda vsakega, omejena le po svobodi drugega (p. 51). Dr. Žmavc s svojim referatom ni nameraval podati kritično raziskovanje Spencerjevega zistema, ampak je samo pokazal Spencerjevo filozofično naziranje — in to je storil v prav prijetni in lahkomiljivi obliki.

Avgust Žigon je priobčil v vsakem oziru zelo interesantno študijo o tercijski arhitekturi v Prešernu.

Metriške in poetične študije so za nas nekaj malodane povsem novega, kajti vsa naša tehnološka literatura tvori jedva deseterico zadevnih razprav. Zato pozdravljamo Žigonovo obsežno študijo s tem odkritejšim veseljem, sosebno še, ker je pisana živahno, brez tiste moreče suhoparnosti, ki se jej je sicer pri takih razpravah težko ogniti. Razložljivo bistvo tercine in njene arhitektonike, raziskuje g. Žigon, kako jo je Prešeren vporabljal v svojih sonetih, slovenskih in nemških, in pride do zaključka, da se je Prešeren po l. 1831. strogo pokoraval tercin. arhitektonski logiki soneta; potem preiskuje v istem smislu Prešernov sonetni venec, podrobno razloži njegovo bistvo. V naslednjem raziskuje Prešernove stance in iz njih poročno višjo stalno formo, ter dokazuje, da je Prešeren samotvorno in samorazšče razvijal terc. arhitektoniko. V istem pogledu raziskava Prešernov Krst, zavrača dosedanje njegove razlage in ga označuje kot sliko narodno-kulturnega boja, ki ga je bila narodno-slovenska stranka v Čopovem „Ajdovskem gradu“. Žigon dokazuje, da ni bil prvi in glavni namen Krsta, ž njim pridobiti si naklonjenost duhovščine, da Krst ni

nikaka „Bekehrungsgeschichte“, ampak da je Prešeren v svojem Krstu dvignil pogled na širši svet, tja med rojake „Slovence“, kakor Črtomir, preko „Valjhuna“, ki se je poet dotedel z njim bil in ga hotel premagati; a spoznal je, da ga ne bo, ker je neomajno močan! (p. 118.) H koncu je dodal še nekaj opomenj glede Nove pisarje in nekaj dodatkov o tercijski tehniki pri drugih slov. pesnikih. — Kulturno-historično študijo „Judje na Kranjskem“ je napisal J. K. Podgorjanski. Kdaj so prišli judje na Kranjsko, ni znano. Da so bili že v 13. stoletju v nas, zlasti v Ljubljani, naseljeni, dokazuje Valvazor. V sedanji, Židovski ulici oziroma Židovski stezi so imeli že početkom 13. stoletja svojo sinagogo, a je kmalu izginila. Cesar Maksimilijan je pogljudje iz dežele (l. 1515.). Tolerantni cesar Jožef II. je dal judom večjih svobod, ali na Kranjsko je prišel prvi jud (Abraham Heimann iz Bavorskega) stoprav šele za francoske okupacije (1809). Odslej so si meščani in židje in vlada neprestano bili v laseh, dokler ni končno vlada dne 21. decembra 1867 z državnimi temeljnimi postavami zajamčila vsem narodom in veram enakopravnosti. Leta

plače in preglasovalo nepovoljne številke. Bolgari so postali razsipači. Država in občine so nakopičile dolg na dolg. Draga podjetja se začenjajo lahkega srca in ravno tako hitro opustijo. V Sofiji je položil minister Kavelov fundament novi justični palači; prišla je druga vlada in dala osnovno zidovje zasipati. V vzhodni Rumeliji se je začela ob črti orientalskega železniškega društva konkurenčna proga; toda denarja ni bilo dosti, in začeti tir se je pustil v razvalinah.

Vzroki propada bolgarske univerze so drugačni. V deželi sta dve struji. Nadarjeni samouki in ljudje, ki so študirali v inozemstvu, stremijo za vzorci civiliziranih držav in se želijo približati po razvoju duševnega življenja na narodni podlagi idealu moderne pravne države. Druga struja predstavlja staro ignoranco, združeno s fizično močjo. Tekom petletnega bivanja v deželi pred četrtletjem sem imel čisto priliko opazovati individue, ki so s svojo vsiljivo nevednostjo javno brez sramu paradirali. To strujo spremlja pomanjkanje pravnega čuta in zlasti neuvajenost domačih postav.

Bitka pri Sliuici pred več nego 20 leti je priborila Bolgarom v Evropi veliko spoštovanje, ki pa se mora ohraniti, ne podkopavati. Državnikom Bolgarije bi se pa vendar naj zasvetilo, da napad na narodno univerzo, ognjišče znanosti in literature, ne more pridobiti simpatij izobražene Evrope in Amerike.

Knez Ferdinand sodi drugače. Istega 13. februarja, ko je izšel Jirečkov članek, naroča Petkovu v reškriptu, s katerim razpušča sobranje: „... Posebno zadovoljen sem s skrbno in razumno zakonodajateljsko narodnih predstavitev. Prosim Vas, da jim poveste mojo presrečno zahvalo za njihovo odločnost.“ Vlada, ki je bila zagrozila srbski vladi, da bo smatrala sprejem bolgarskih dijakov v Belem gradu za akt sovražstva, je že obljubila dijakom, da univerzo v kratkem otvori, ter je že tudi odpoklicala one dijake, katere je bila vtačila za kazen v vojaško suknjo, obenem pa tudi „komandirovce“, katere je bila poslala s stipendijami na tuje univerze. Slušateljicam je obljubila novo, višje žensko učilišče, „kjer se bodo vzgajale za dobro žene in matere.“ Petkov bi si zadovoljno lizal svojih pet prstov, da ni — bivših vseučiliških profesorjev. Naključno pa se je, da so profesorji ravno istega 13. februarja izdali na narod nov oklice, katerega končajo: „... nam bivšim bolgarskim universitetnim profesorjem, docentom in lektorjem, ki smo imeli in imamo pri srcu interese tega našega najvišjega izobraževališča, je žal, da ne moremo sodelovati, da se oživotvori predlog novega vseučiliškega zakona.“

Leksikon štrajkov se torej pomnoži za enega najupravičenejših, za štrajk bolgarskih vseučiliških profe-

sorjev. Zadnja „Večerna pošta“ se sicer tolaži, da profesorji ne mislijo tako hudo, Petkov je celo grozil, da pokliče profesorje iz inozemstva. Na izvedljivost te nepremišljene in za njegovo omejenost in kratkovidnost značilne grožnje menda sam ne veruje. Eden bivših profesorjev mi zatrjuje, da bodo profesorji vztrajali in čakali pada postave ali vlade. Mlajši Bolgari mi pravijo, da je Ferdinand skrajno nepriljubljen, in da v Bolgariji vre, počasi pa sigurno... Bolgarske univerze danes ni, in ako se zavod obnovi z novim statutom, ne bo to univerza, zavetišče svobodne znanosti, ampak peč, kjer se bodo grela ljubljenci vsakokratne vlade, fabrika, kjer se bodo fabricirali vladni mameluki.

F. K.

Deželni zbori.

Gradec, 27. februarja. Deželni glavar grof Attems je naznanil, da je poslanec za mestni volilni okraj Ljubno dr. Buchmüller odložil svoj mandat. Za načelnika peticijskega odseka je bil izvoljen baron Moscon, za zapisničarje pa poslanca Kočvar in Capra. Razne došle peticije so se odkazale dotičnim odsekom, med temi tudi peticija štajerskih učiteljev in učiteljic za zboljšanje plač. Poročila dež. odbora, ki so bila na dnevnem redu, so se brez razprave izročila odsekom. Zedlacker in Burger sta interpetirala dež. odbor v zadevi klerikalne kmetijske družstvene blagajne. Posl. Rožkar in drugovi so vložili interpelacijo radi zgradbe železnice Slovenske gorice-Purkla-Ptuj. Posl. dr. Jankovič in tovariši so predlagali, naj se ustanove kmetijske zadruge na Spodnjem Štajerskem, dr. Schacherl in Resel pa, naj se za 20% zboljšajo plače pri deželnih upravi nastavljenim gozdarjem in gozdnim delavcem. Prihodnja seja bo v petek.

Brno, 27. februarja. V moravskem dež. zboru so vložili posl. Hübner in imenu socialnodemokratske stranke, dr. Fischer v imenu čeških naprednjakov in P. Šramek v imenu češke klerikalne stranke nujne predloge, v katerih zahtevajo, naj se tudi za deželnozbornske volitve uvede splošna in enaka volilna pravica. Nemški posl. baron D'Elvert se je izrekel za splošno volilno pravico, a zahteval narodnostno ločitev na kulturnem in gospodarskem polju. Dr. Stransky se je tudi izjavil za splošno volilno pravico, ki pa mora biti ne samo individualna, marveč tudi v narodnem oziru enaka. Zbornica je odklonila nujnost vseh predlogov, tihočih se spremembe dež. volilnega reda.

Praga, 27. februarja. V proračunskem odseku je predlagal Mladoček Kaftan resolucijo, naj se čim preje zgradi novo dež. zborni poslopje. Po daljši debati je bila ta resolucija odklonjena. Proti so glasovali Nemci in veleposestniki.

Lvov, 27. februarja. V dež. zboru je vložil maloruski klub predlog glede ureditve jezikovnih razmer na lvovski vseučilišču. Dr. Abrahamowicz je interpetiral vlado v zadevi maloruskih dijakov in jo vprašal, če hoče zabraniti vsako nepoklicano presijo na pravosodstvo.

Solnograd, 27. februarja. Dež. zbor je soglasno sprejel predlog posl. dr. Stölszla, naj se vpliva na to, da bo sankcioniran l. 1906. sklenjeni zakon, da se določi nemški jezik kot izključni poslovni jezik vseh avtonomnih uradov in kot izključni učni jezik vseh šol v deželi.

Nagodbena pogajanja.

Dunaj, 27. februarja. Danes popoldne je imel ministrski svet sejo, ki so se udeležili vsi ministri. Seje je sklical ministrski predsednik baron Beck. Na seji se sklenilo, da bo avstrijska vlada neomajno vztrajala pri tem, da se nagodba sklene preko roka 1917. in da se bo razpravljalo o vsem kompleksu nagodbenih vprašanj, ne pa morda samo o kakšnih posamnih točkah. Kakor se v poučenih krogih zatrjuje, ni skoro nobene nade, da bi se doseglo sporazumljenje med obema vladama; vkljub temu pa ni pričakovati, da bi že v doglednem času prišlo do gospodarske ločitve med Avstrijo in Ogrsko, marveč bo ostalo vse pri starem, ker to želi krona.

Ogrska.

Budimpešta, 27. februarja. Parlament je danes razpravljal o peticijah, tihočih se zboljšanja bednega delavskega položaja. Socialist Mezőffy je slikal bedno stanje delavskih slojev in zatrjeval, da so temu največ krivi fideikomisi in „mrtva roka“. Posl. Hermann je interpetiral pravosodnega ministra radi preventivnega zapora nekega časnikarja, obtoženega radi tiskovnega pregreška. Naučni minister dr. Günther je izjavil, da preventivni zapor v principu ni združljiv z naravo tiskovnih deliktov, ter obljubil, da bo v tem oziru intervereniral.

Budimpešta, 27. februarja. Poljedelsko ministrstvo bo predložilo parlamentu zakonski načrt, naj se zgradi 10.000 hiš za kmetijske delavce. Te hiše bi naj zgradili municipiji in mesta. Stavbeni kapital bo obrestovala država. Delavci bodo plačevali na leto 60 do 80 kron, po 25 letih pa preide hiša v last dotičnega delavca.

Dogodki na Srbskem.

Belgrad, 27. februarja. V torek so bili v belgradski trdnjavi v navzočnosti belgradske garnizije degradirani podčastniki in oficirji, ki so bili obsojeni radi kragujevaške afere. Obsojenci so baje hoteli revoltirati kragujevaško posadko in z njo marširati proti Belgradu.

Belgrad, 27. februarja. Skupščina je po kratki debati soglasno sprejela srbsko-romunsko trgovinsko pogodbo. Na to se je takisto soglasno brez razprave sprejela črnogorsko-srbska trgovinska pogodba.

Belgrad, 27. februarja. Samostali so sklenili, da prično pri proračunski razpravi v skupščini z obstrukcijo. Kot vzrok za obstrukcijo navajajo neprestano policijsko nasilstvo.

Vesti iz Rusije.

Petrograd, 27. februarja. Državno durno bo otvoril 5. marca podpredsednik državnega sveta Golubev. Duma bo imela svojo prvo sejo 5. marca ob petih popoldne.

Petrograd, 27. februarja. Pisatelj Korolenko je pri volitvah v Poltavi vsled mahinacij reakcionarnih strank propadel. Vložil se je protest proti volitvi.

Petrograd, 27. februarja. Vodja oktohistov Gučkov je sestavil načrt novega volilnega zakona, ki ga bo predložil ministrskemu predsedniku Stolypinu.

Kulturni boj na Francoskem.

Pariz, 27. februarja. „La Corix“ potrjuje, da so se vsa pogajanja med Vatikanom in vlado razbila. Nadškofijska pisarna ni sprejela nobenih obvestil iz prefektуре in jih tudi ne pričakuje več.

Vlada je izročila več zaplenjenih spisov papeževga nuncijskega Montagnija zagovornikom treh župnikov, ki so obtoženi, da so ščuvali k nasilstvom.

Pariz, 27. februarja. Preiskovalni sodnik je ustavil kazensko postopanje proti župnikom v St. Pierru in St. Rochu; pač pa pride pred sodišče župnik v St. Augustinu, abbé Jonin, ki je v nekem listu pozivljal ljudstvo na „oboroženo žalost“.

Dopisi.

Z Dvora. V „Slov. Narodu“ št. 27 je bil dopis iz Dvora pri Žužemberku. Po tem dopisu se čutim po nedolžnem prizadetega, in sicer od nepoklicane roke. Moja čast zahteva, da gospodu dopisniku na to odgovorim! Dopisnik se naravnost norčuje iz mojega narodno naprednega mišljenja, o katerem prepričevalno mislim, da nima pravega pojma, četudi je jurist. Kot jurista ga tedaj vljudno prosim, da mi blagovoli glede protokoliranja narodne naprednosti podati natančne podatke. Ako Vam, g. Celestin, pri Vaših študijah kaj časa preostaja, ne porabite ga za blatenje poštenega človeka, ampak spominjajte se raje svojega dobrotnika Kalistra. Tudi jaz se ne upam trditi, da bi bila gospod dopisnik in njegov oče značajna liberalca; sicer ne bi nosila od gosp. kaplana podarjenih slavnikov. Očita mi tudi, da nisem nikoli kaj daroval šoli, oziroma šolski mladini. Pripominim le, da se upiram na svetopisemski izrek: „Kar da desnica, naj ne ve levica!“ O tej

zadevi naj se informira pri dotičnih starših, katerih otroci so prešli že večkrat izdatne darove od mene in jih še prejemajo. Nasprotno pa tudi jaz dvomim, da bi bil oče g. dopisnika v statistiki šolskih darovalcev zapisan, ker dobiva sam razne milostne podpore za svojo deo. Čudno se mi zdi, da se ni upal oče g. dopisnika naravnost sam svojo jezico proti meni raztrositi, temveč se skril pod plašč svojega sina ter me na ta način surovo napadel. Koučno pripominim, da ne bom odgovarjal gosp. Celestinu na njegove surove napade, ker se mi ne zdi vredno s takim go-spodičem polemizirati.

Franc Može,

trgovec in predsednik krajnega šolskega sveta.

Iz Volč. Vendar smo enkrat dočkali, po čemur se je tako hrepenelo, namreč z novim letom vstanovalo se je tako zaželjeno bralno in pevsko društvo v Volčah. Akoravno še popolnoma mlado, vendar vzpenja se že začetkom krepko kviško in gotovo ga čaka lepa prihodnost. Začetek bil je silno težak, razne ovire so rodoljubom g. Krncu, Dušu in drugim ki so se prvi začeli za društvo zanimati, napravljale mnogo sitosti in neprijetnosti, ali vendar z železno vztrajnostjo so dosegli cilj kateremu je namen naše ljudstvo oblažiti in ga do višje omike in izobrazbe dovesti. Društvo šteje že sedaj preko 70 udov, kateri so vsi vneti za napredek naših Volč. Da se društvo že od pričetka gmotno okrepi, napravilo je na pri-zadevanje odbora in več udov dne 10. svečana v prostorih g. Antona Manfreda plesni venček, pri katerem je sviral orkester c. kr. 47. pešpolka iz Gorice v splošno zadovoljnost. Plesna dvorana kakor tudi drugi prostori bilo so jako okusno okrašeni in z acetenom razsvetljeni, postrežba z jedmi in pijačo bila je prav dobra, za kar gre vsa čast Lamjanovi gostilni. Posebno pa je omeniti lep red, ki je med celo zabavo vladal, da se je bilo le čuditi in sploh se je videlo presenečenje pri vsem občinstvu. Vsa čast društvu in njegovim blaginjam gosp. Ivanu Kramarju c. kr. cestnemu mojstru v Volčah, kateri se je največ za to zabavo prizadeval, in vse tako uredil, da je bilo za vse potrebno poskrbljeno. Prav dobro rešili so svoje naloge g. Franc Vrus, kateri je pri vzhodu goste sprejemal, ter Ivan Kragelj, Ivan Rutar in Ivan Kušcer, kateri so pazili v plesni dvorani na red ter g. Tigri, ki je skrbela za garderobo. Srčna hvala pa vsem častitim gostom iz Tolmina, iz Sv. Lucije in druge okolice, ki so se naše zabave v obilem številu udeležili, lepa hvala tudi Ker-novi pivovarni v Beljaku za poslano vstopnino. Da ne pozabim na pevo-vodja g. Hvala Dragotina, kateri se je s čudovito vztrajnostjo lotil težavnega dela in prepričan sem, da nas bode v nedolgem času s temeljito izurjenim pevskim zborom presenetil. Le tako naprej! Na svidenje!

O socializmu.

Kar se tiče „koncentracijske teorije“, t. j. tendence produkcije za veliki obrat, se ne nanaša niti na vso industrijo, najmanj pa na poljedelstvo, ki se vedno bolj razdeljuje na male obrate in parcelne zakupce. Takisto je tudi s takozvano „teorijo o ubožanju“ to je z napredujočim ubožanjem delavcev, katerih življenje se boljša vsled združnih organizacij

Dalje v prilogi.

1900. so v Ljubljani že našli 95 judov, med njimi 11 vojakov. Tej interesantni razpravi sledi izpod peresa Andreja Fekonje spis: Prve šole pri Hrvatih od 13. do 19. veka. Dr. Ilešič pa je dodal literarno-historično študijo o „slaveno srbski“ literaturi v slovenskem slovstvu, odnosno o srbskem pisatelju Ivanu Rajiću in Slovencu Urbanu Jarniku, ki je iz Rajićevega Cvetnika posnel in „na (sedanjo) slovenščino preravnaval“ vzpodbujevalne povesti. Prevajal pa Jarnik te povesti ni toliko radi njihove vsebine, kolikor radi jezika, hoteč pospešiti ustanovitev skupnega sloveno-srbskega jezika. — Slovensko bibliografijo za l. 1905. je z znano minuciozno točnostjo sestavil dr. Janko Šle-binger, P. pl. Radice pa je na novo priobčil doslej neizvestno publikacijo slovenskih brambovskih pesmi iz l. 1809., zložil Fr. Cvetko, ki je tem interesantnejša, ker smo doslej iz francoskih vojen samo Vodnika poznali kot peva patriotskih brambovskih pesmi. — Zunanja oprema Zbornikova je zelo lična, tisk točen in lep. Natisnila ga je „Narodna tiskarna.“ (Dalje prih.)

Strahovalci dveh kron.

Zgodovinska povest.

(Dalje.)

XXXIII.

Neka znaš, Petra kapetane, Da te ljubim, kano sinka moga, Rad vrnosti in junčstva tvoga.

Hrv. narodna.

Tri dni in tri noči je že begal kralj Gjačič s svojo jadrenico semintja, zdaj na to, zdaj na drugo stran, a svojemu preganjalcu ni mogel uteči. Desantič mu je sledil, kamor se je obrnil, a držal se je s svojo ladjo vedno nekaj streljajev oddaljeno ter se umaknil vsakemu boju, ki ga je kralj Gjačič opetovano poskusil.

Največ skrbi je delalo kralju Gjačiču to, da ni vedel, kdo je njegov preganjalec in čemu ga zasleduje. Vedel je sicer, da malteški vitezi niso njegovi prijatelji, a smatral jih je za preslabe, da bi v časih boja s Turki poskušali vojno z dosti močnejšimi pirati. Desantič je vozil pod malteško zastavo, a kralj Gjačič je bil prepričan, da nima pravice do te zastave. A kdo drugi naj bi ga zasledoval pod tujo zastavo? Turki niso imeli vzroka za to. Pač se je kralj Gjačič nekajkrat zmisli-l na voj-

vodo Dall Ferro, ali vselej si je to misel izbil iz glave. Poznal je vojvodove ladje in vrhutega je bil vojvoda zdaj jetnik beneške republike in ni mogel ničesar storiti, da bi rešil svojo hčer. Potom takega razmišljanja je prišel kralj Gjačič do zaključka, da igra beneška republika z njim verolomno igro, ker se mu na eni strani hlina kot zaveznica, na drugi pa ga zalezuje, da bi spoznala njegova skrivališča. To ga je nevdalo z divjo jezo proti beneški republiki, obenem pa ga tudi nekoliko pomirilo. Rekel si je, da si beneška republika na predvečer velike vojne s Turki pač ne bo nakopala s kakim dejanskim napadom še sovražstva piratov, ki bi ji kot zavezniki lahko mnogo koristili, kot nasprotniki pa še več škodovali.

Tudi Ladislav in Gropa sta bila istega mnenja. Po dolgem posveto-vanju se je kralj Gjačič odločil, da naredi gonji po morju konec, a tako, da spelje svojega zasledovalca v smoto.

Na otoku Kasos se na noben način ne smemo iskroti. Tam ne ve nihče, da smo piratje, nego nas smatrajo vsi za beneške velikaše. Pri tem mora ostati na vsak način, zakaj le

tako nam ostane otok pribežališče za najskrajnejši slučaj in nam ostane ohranjeno naše bogastvo, tudi če bi se sovražnikom posrečilo, zatrepi piratstvo. Dokler nam je zasledovalec za petami, ne smemo tja.

Tudi v tem oziru sta Ladislav in Gropa pritrdila kralju Gjačiču in so sklenili, da se popeljejo na otočič Avgon, kjer je bilo vse prebivalstvo v zvezi s pirati in kjer je imel Gjačič varno skrivališče.

Na Avgonu smo na varnem. Tam se lahko izkramo vsi, jadrenico pa otovorimo z vinom in jo pošljemo kot trgovsko ladjo v Črno morje. Če ji sledi naš zasledovalec, ji ničesar ne bo mogel, če ji ne sledi, se lahko vkramo v drugo ladjo, ki se mu bo mogla približati in ga napasti. Ste-li zadovoljni?

Nihče ni ugovarjal. Ladislav je sicer poprej mislil, da popelje Asunto na otok Kasos, ker je imel tam kralj Gjačič bogato opremljen grad in je Ladislav upal, da si kot velik bogat gospod pridobi ljubezen svoje žene, toda zdaj ni več silil na to. Upal je sicer še vedno, da se ga Asunta sčasoma navadi in da si pridobi njeno srce, ali računal je sam, da se to še ne zgodi tako kmalu. Ni si prikrival,

da ima Asunta obilo vzrokov ga sovražiti in zaničevati, a samoljubje njegovo je bilo tako veliko, da je bil prepričan o premagljivosti Asuntinih čutil. Rekel si je, da mora Asunto pustiti nekaj časa v miru, da se udomači med novimi ljudmi in zato je sam priporočal očetov nasvet.

Kralj Gjačič je vodil svojo ladjo tako, da je prišla ponoči do otoka Avgon, ležečega severovzhodno od Krete. Zapeljal je v primitiven pristan, kjer se je z Ladislavom in Asunto hitro izkrcal, nakar je Gropa prevzel poveljstvo jadrenice ter jo odpeljal na drugo stran otoka, kjer je ležalo malo mestece in so se navadno ustavljale ladje.

Vzlic dobremu manevriranju kralja Gjačiča je bil Desantič vendar zapazil, da se je piratska ladja ustavila na obrežju in da se je izkrcalo iz nje nekaj oseb in uganil je takoj resnico.

Vaše domnevanje se mi zdi popolnoma utemeljeno, je menil Piali-paša, ko mu je Desantič razložil svoje mnenje. Kaj hočete zdaj storiti?

Ko bi to vedel, je zavzdihnil Desantič. Najraje bi se sam izkrcal, a kaj, ko ladje ne morem zapustiti.

na eni strani in posled državne vpliva na delavne pogoje in pogodbe. na drugi strani. Končno tudi ni vzdržljiva takozvana „križna teorija“ t. j. vedno naraščajoča zmešajava v produkciji, ki provzroča brezposelnost in ubošto delavcev, ker so krize vsled organizacije kapitala v zvezah, kartelih in trustih, ki bi lahko produkcijo regulirali, vedno redkejši in če se pojavijo, vendar nimajo tako težkih posledic, kakor prej.

Poleg ravnanja po Marxovih teorijah polagajo voditelji socialne demokracije, zlasti v germanskih državah in v Avstriji, veliko važnost na to, da se delavstvo čuti kot poseben razred in kot politična stranka organiziranega proletariata, in kot tako vodi „razredni boj“, ki edini lahko pripomore, da se izvaja politična moč. Da se socialna demokratska stranka ni ohranila kot čista „delavska stranka“, je znano, kakor je tudi poznato, da je mnogo njenih voditeljev izšlo baš iz buržoazije.

Razen končnih ciljev, ki so navedeni v Marxovi teoriji in ki jih zasleduje socialna demokracija, je v programu še nekaj drugih točk, izmed katerih navajamo v nastopnem najvažnejše: Verski indiferentizem. Ena točka v socialno-demokratskem programu se namreč glasi: Vera je privatna zadeva, to je, vsak posameznik, naj pripada ti ali oni veri, naj bo veren ali neveren, je lahko član socialne demokratske stranke, ki pa mora nastopiti v svoji celoti v proseh naobrazbe in duševnega napredka narodov in za popolno neodvisnost države od katerekoli cerkve. Iz tega se lahko tolmači dejstvo, da se socialna demokracija zavzema za uvedbo „svobodne šole“ v vseh državah in za „svobodno cerkev v svobodni državi“. — Republikanizem.

V naravi socialno-demokratskih nauk je, da je njihovim pristašem najbolj simpatična, kakor se izražajo, republikanska državna oblika kot njihovim ciljem najbližja, vendar se pa stranka vzdržuje agitacij, ki stremijo za spremembo državne oblike, večinoma v monarhično vladanih državah, zlasti pa v onih, kjer državna oblast posebno ne zavira njenega svobodnega razvoja, kakor na primer na Norveškem, Švedskem, v Avstriji in v nekaterih zveznih deželah nemške države itd.; v romanskih deželah je pa stranka večinoma strogo republikanska. Internacionalizem (mednarodnost). Mednarodnemu kapitalu stavlja socialna demokracija nasproti mednarodno delavstvo. Koncesije, h katerim so prisiljeni mnogi socialno-demokratski voditelji, zlasti v kulturno naprednejših državah iz oportunitete v vprašanjih narodnosti na eni strani in na drugi strani nemogućnost, enakomerno organizirati delavce raznih narodnosti, ki se razločujejo druga od druge v kulturi in v načinu življenja, so čisto vzrok, da nastanejo med raznojezičnimi delavci konflikti in da nastopa organizirano domače delavstvo sovražno proti neorganiziranim, tujim delavskim slojem. Znana je „gonja proti Italijanom“ na Francoskem in Nemškem in zasledovanja, katerim so izpostavljeni slovenski delavci, zlasti v nemških rudnikih. Z napredovanjem organizacije pa bodo najbrže tudi taki dogodki vedno redkejši; narodnostno vprašanje kot tako pa bo tudi v bodoče povzročalo še velikih skrbi socialni demokraciji, zakaj enakost narodnosti med delavci je pač lahko izvesti teoretično, tem težje na praktično. — Antimilitarizem. Socialna demokracija zametuje napravo stoječe vojske, ki tvori po njenem mnenju kot „militarizem“ zelo lukrativno panogo

— Slušajte moj nasvet, je rekel Piali-paša po kratkem razmišljanju. Prepustite vodstvo ladje meni in izkrajte se tukaj. Pri ljudeh bodete lahko izvedeli, če je vojvodinja na otoku ali če je ostala na ladji. Jaz sledim piratski jadrenici, pošljem pa od prvega kraja posebno ladjo po vas. Zdaj ko smo piratom za petami, jih ne smemo več izpustiti.

Desantič ni vedel, kako bi se odločil. Če je Asunta ostala na piratski ladji in se ta odpelje kdo ve kam, on pa ostane ne Avgonu — je morda nikdar več ne najde, tako si je rekel, a če gre za piratsko ladjo, Asunta pa se je izkrcala na Avgonu, jo lahko piratje odpeljejo kamor hočejo, ne da bi jo Desantič mogel še kdaj zaslediti. Ugibal je in ugibal, a izhoda ni našel. Piali-paša je dobro slutil, kakke misli teže Desantiču srce, a svetovati mu ni znal.

V tem je Desantičeva jadrenica dospela do kraja, kjer se je bil izkrcal kralj Gjačič s svojim sinom in z Asunto in zdaj ni bilo več časa premišljevati in omahovati, zdaj se je bilo treba odločiti. (Dalje prih.)

kapitalizma in ima zgolj nalogo, da štiti dinastijo, plemstvo in podjetnike.

Stranka zahteva uvedbo „milice“, to je da se pokliče narod pod orožje samo v slučaju, da preti državni nevarnost od zunaj. Protimilitarno propagando vodi stranka zlasti ostro na Francoskem, v Italiji in na Ruskem in kakor dogodki kažejo, v zadnji državi semterje z velikim uspehom. Stranka podpira mirovno gibanje in se zavzema za razoroženje sil in za uvedbo mednarodnih razsodišč za poravnavo sporov med različnimi državami. V ženskem vprašanju zavzemajo socialni demokratje stališče na skrajni levici, ki zahteva popolno enakopravnost ženske z moškim v vsem javnem in zasebnem življenju, v socialnem življenju države, občine in doma ter takisto tudi v gospodarskem življenju; zato podpira tudi žensko emancipacijsko gibanje, ki se pojavlja več ali manj v vseh državah. Stranka se zavzema za ločljivost zakona, ki ga smatra za privatno pravno pogodbo in reklamuje ravnopravnost nezakonitih otrok z zakonitimi, kakor tudi najboljše zaščito nezakonite matere.

Razen tu na kratko očitanih znakov, po katerih se razločuje program socialno-demokratske stranke od programov drugih strank, terja socialna demokracija tudi uvedbo splošne, enake volilne pravice obeh spolov za vse zakonodajalne korporacije v državi, deželi in občini, brezplačen pouk s preskrbo učil s strani države od ljudske šole pa do vseučilišč, zavarovanje vseh delavskih ljudskih slojev v službi boleznih nezgode, invalidite, starosti in brezposelnosti, materinsko zavarovanje, zakonito uvedbo osemurnega delavnika za vse duševne in materialne delavce in tedenskega počitka, zakonito določbo minimalne plače za delavce, neomejeno govorniško, tiskovno in zborovalno svobodo, odpravo domačega dela, oziroma izvrševanje nadzorstva potom državnih nadzornih organov in končno uvedbo tvmrniških in obrtnih zakonov varstvo delavcev. To je v glavnih potezih politični in socialni program socialno-demokratske stranke v vseh državah.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 28. februarja.

— **Shod klerikalnih zaupnikov.** Dr. Šusteršič in drugi klerikalni kolovodje so sklicali za danes dopolne v hotel „Union“ shod svojih zaupnikov. Klerikalci so upali, da bo grozna udeležba na tem shodu, pa so se bridko varali. Razposelali so do 6000 vabil, nagnali pa so duhovniki na shod komaj desetino povabljenecv! Med to desetino so duhovniki in mešarji tvorili veliko večino, poleg njih pa so bili kmetje, ki so se pač po katoliško pridušali, a drugače jih je vse dolgočasilo. Meščanskega človeka ni bilo nobenega na shodu. Da bi bila udeležba tem večja, postavili so prireditelji shoda v dvorano okoli 300 stolov, ki so igrali seveda tudi zaupniško vlogo. Na te stole so posadili kmete, ki so pa reveži takoj v začetku, ko je začel govoriti dr. Šusteršič in brati strašno dolgovezo proklamacijo „Stranke ljudskih sleparjev“ na dobro in verno katoliško ljudstvo, zdehali in je marsikaka utrujena glava utrujenega telesa zadremala. Ker so bili sklicatelji shoda pripravljeni, da bodo uboge klerikalne pare smrčale, nastavljenih je bilo tuintam več rediteljev, ki so vsakega smrčajočega podregali med rebra, da naj ne misli, da je v domači cerkvi, ampak pred obličjem dr. Šusteršiča. Oguljenih fraz so bili kmetiči kmalu tako siti, da so šli rajše ven na mraz, kakor da bi poluslušali še nadalje mlačev puhle samohvale dr. Šusteršiča, ki je pel seveda najbolj sebi vso čast in hvalo! Kako so klerikalci farbali na današnjem shodu, menda zadostuje sledeče dejstvo: Dr. Šusteršič je prebral brzojavko na cesarja, kateremu laže, da se mu 2000 zaupnikov, kremenitih in vdanih mož, iskreno zahvaljuje, da je sankcioniral volilno reformo. Tu so začeli reditelji kričati: „Kaj 2000, tri tisoč nas je!“ Dr. Šusteršič je pa dejal mogočno: „Jaz vas nisem štel!“ Ostalo je torej pri 2000 možeh, s čimer so seveda naši klerikalci še vedno dovolj nalagali cesarja v svojem številu. — Sicer se je shod izvršil brez vsake nesreče in so klerikalni „zaupniki“ klavarno zaklicali „živio“, kadar so bili komandirani, drugače pa zdehali in dremali, ognja in na-

vdruženja ni bilo nič. Kako naj bodo tudi navdušeni ljudje, ki ni nimajo nič prepričanja.

— **Škofov stavbnik v konkurzu.** Pred leti se je pritepel kdo ve od kod v Ljubljano neki zagriženi nemški nacionalalec s imenom Trummler in se potesal za to, da bi dobil stavbniško koncesijo. Jeglič je seveda šel zanj v ogenj in beračil je okrog baronice Heinove toliko časa, da je Trummler res dobil koncesijo, dasi pri dotični skušnjini ničesar znal. Jeglič se je v svoji znani hudobiji zavzemal za Trummlerja, da bi oškodoval domače stavbnike in od trenutka, ko jo Trummler imel koncesijo, je on dobil vse stavbe, pri katerih so imeli klerikalci odločilno besedo. V zadnjih letih je imel Trummler vse polno dela in moral je zaslužiti silne novce. Pri tem je pa imel pristnoklerikalni princip, da ni obrtnikom, pri katerih je naročal različne potreščine, ničesar plačal. Ljudje so čakali in čakali ter končno učkali — veliko presenečenje. Trummler je napravil mnogo dolga zdaj pa ponuja svojim upnikom — 30% njihovih terjatev. Ogorčenje nad škofovim stavbnikom je nepopisno. O kaki poravnavi neče nihče več slišati in tako pojde škofov stavbnik v konkurz.

— **Primereno čtivo za naše dobroverno ljudstvo.** „Slov. Gospodar“ je 21. t. m. priobčil poročilo o običnem zboru „Bralnega društva pri Sv. Benediktu v Slov. Gor.“ Tam čitamo, da je to društvo naročeno na 50 iztisov „Slov. Gospodarja“ in na 1 iztis „Domoljuba“, 1 iztis „Bogoljuba“, 1 iztis „Detoljuba“, 4 „Kmetovalce“, 1 „Čebelarja“, 1 „Mir“ in 1 iztis „Glasnika najsvetejših src“. Kako skrbno izbrano čtivo! Da, tu se vidi, kako se mora razširjati katoliška omika in izobrazba med narodom. Ljudje, ki ne čitajo nič drugega kot zgoraj navedene liste, morajo v kratkem postati popolni tepci, in tepci so, kakor znano, najzanesljivejši klerikalci. Časih se čuje: ako je klerikalcem na tem, da izobrazijo ljudstvo, bi mu morali pustiti čitati tudi liberalne liste, tako da bi si moglo ustvarjati svojo sodbo. Da, to je že res, in kdor bi bil potem klerikalec, bi bil to iz prepričanja, toda klerikalci tega ne smejo riskirati. Čim se začne človeku malo svitati, čim začne misliti s svojo glavo, že neha biti klerikalec. To vedo klerikalci iz lastne skušnje in zato ne trpe, da bi ljudstvo še kaj drugega čitalo kot klerikalne cunje. Od tod prihaja, da so le politični špekulantje ter sleparji in pa tepci pristaši klerikalne stranke, drug pa nihče.

— **Provekater na ločl.** Izpod Rifnika se nam piše: Kar naši popi raz lece počenjajo, to že presega vse meje dostojnosti in dopustnosti. Zdaj, ko so ugonobili preteči jim kancel-paragraf, so pa kar zbesneli ter izrabljajo svojo moč v svetlišču na način, ki se mora ostuditi vsakemu poštemu človeku, naj si bo potem že tega ali onega političnega prepričanja. — Na pustni torek imel je v Št. Juriju ob juž. železnici v ondnotni farni cerkvi na komando vedno se sladko smehljajočega župnika Mikušja propoved bormiran lazarist, P. Vincencij, iz znane kongregacije „misijonarjev“ pri sv. Jožefu nad Celjem, ter ob ti priliki stresal iz prazne svoje buče „nauke“, ki pač bojevitvi sv. cerkvi niso bili v čast ter so jasno kazali poslušalcem, kako nizko je že padla danes duhovščina v boju proti prosvetnjakom, ki se ne klanjajo več njih srednjeveškim nazorom. Ta „pridiga“ ni bila drugega nego blebetanje v prilog klerikalni politiki. Ignorantni pater je napadal novo narodno stranko za Štajersko in nje pristaše, prijelal je oštirje, ki baje izžemajo ljudstvo, — o farškem izžemanju seve ni ōrhnil rohnol je proti plesu in mladim „puncam“, najbolj pa in to na skrajno podel in nesramen način se je obregnil ob učiteljstvo, očitajoč mu brezverstvo, hinavstvo i. dr. — Ne bomo navajali detajlov, se ne spleča. Tako daleč smo torej že, da nam taki infirijorni kleriki — beboi naše ljud-

stvo v cerkvi begajo ter ga ščuvajo tu proti celim stanovom, ki pošteno vršijo svojo dolžnost. Cerkev se izrablja v zasmehovanje in blatenje poštenih ljudi. Kdor to dela, je lump in ne zasluži drugega, nego pasji bič. Le delajte tako dalje. Mi tudi ne bomo rok držali križem. Remedura mora priti! In s tem danes končamo.

— **Iz poštne službe.** Gospod Rasto Krolnik, poštni uradnik v Celovcu, je premeščen v Beljak.

— **Iz pisarne slovenskega gledališča.** Jutri, v petek, (par) se uprizar prvič v sezoni Čajkovskega velika opera „Pikova dama“ kot častni večer vrlga našega tenorista g. pl. Rezunova. Hermana poje gosp. pl. Rezunov, Lizo ga Skalova, Jeleckega g. Oufednik, Tomskega g. Raneč; novonastudirane so partije: Pavlina (gca. Reissova), pastirica (gca. Prochazkova), guvernant (gca. Noskova), grofica (gospa pl. Rezunova), Čekalinski (g. Juvan). Gospodu Rezunovu, ki je skozi vso sezono s toliko vestnostjo in vnemo izpolnjeval svojo nalogo, je želeli najboljšega uspeha.

— **Na adresu „Slovenčevega“ gledališkega poročevalca.** Pravzaprav bi ne bil dolžan se prerekati z mozem, ki se poslužuje v boju takega orožja, kakršno je neresnica. Toda ker je marsikomu položaj neznan, bi se utegnil kdo najti, ki bi rekel: Qui tacet, consentit. Izjavljam torej, da nikdar in nikjer nisem govoril o večeršnjem gledališkem poročilu uvodoma navedenih besed. Prav tako je gola neresnica, da se je letos sploh uprizarila kaka igra, ki prvotno ni bila na repertoarju. Neresnica je, da se je bila drama „V stiski“ že pri reprizi sprejela, s primerno pasivnostjo, kajti take reprize sploh nikoli ni bilo, temveč se je imenovana igra v torek šele drugič igrala na slovenskem odru. Neresnica je dalje, da je bila intendantca letos kdaj v stiski za repertoar, ampak bo morala celo izpustiti nekatere dramske reprize, da ji bo mogoče do konca marca absolvirati stavljeni si program, osobito operne častne večere. Neresnica je, da uprizarizagrebško gledališče še v tej sezoni novo Parmovo opereto. Neresnica je, da vlada med Parmo in slovensko gledališko intendantco kak „nesporazum“. Neresnica je pa tudi, da bi bila dolžnost te intendantce, iskati kakemu komponistu slovenskega libretista. Neresnica je, da je bilo intendantci tekom sezone doposlanih pet slovenskih enodejank. Neresnica je, da je g. Kobal grajal uprizaritev Rosenowove komedije le v toliko, da vloge niso bile v pravih rokah, temveč je pisal doslovno: „To kar smo videli snoči, ni bila več komedija, to niti ni bila burka, to je bil cirkus, cirkus Fumagali, ki se ne more ponašati s svetovno slavo.“ In „Slovenčev“ poročevalec trdi, da je to ugodna kritika! Neresnica je, da je intendantca svobodno kritiko kdaj omejevala, kar „Slovenec“ snoči iznova trdi. [Neresnica je, da je omenjenemu poročevalcu na tem, kako bi koristil gledališču, „kako bi ga bilo mogoče bolj in bolj približati ljudstvu, bolj in bolj popularizirati.“ Ali misli doseči to na ta način, da hujska umetnike-domačine, naj gredo v tujino? („Slovenec“, 46. let. št.). — Neresnica je, da je „Jelka“ češka opera, in neresnica je, da je „Slovenčev“ gledališki poročevalec sploh kritik. — Človeku se gnusi! Zakaj je pri nas mogoče, da ti zaradi ene same resnične besede, radi koraka, storjenega v skrajnem silobranu, vržejo sto laži v obraz, hoteč te ž njimi udušiti? Ali je to pošteno orožje? Najzadnji zakotni židovski revolverski listič bi kaj takega v toliki meri ne zagrešil. Ko sem zadnjič veleglednemu možu klerikalne stranke povedal samo en slučaj žalitev, radi katerih se je začelo nasprotstvo, mi je rekel: „S takimi ljudmi bi jaz več ne obdeval.“ In ta svet sem izvršil, ker je moja volja prosta, ker mi je resnica sveta in ker sovražim laž in hudobijo. Fr. Juvaučič.

— **Umri je** snoči poveljnik 27. infanterijskega polka polkovnik gosp. Štefan Vučetič. Pokojnik je bil zaradi koncilijantnega svojega obnašanja povsod nad vse priljubljen. Pred dolgim časom je obolel v grlu in se je podal v Dubrovnik, odkoder se je povrnil pred kratkim v Ljubljano, bolan na vnetju pljuč. Pogreb bo jutri popoldne ob 3. Kakor čujemo, je cerkvena oblast delala neke sitnosti radi pokopa na tukajšnjem pokopališču, ker je g. Vučetič pravoslavne vere. Naposled je škof „milošno“ dovolil, da se sme pokopati na katoliškem pokopališču.

— **Akademiki.** V soboto, dne 2. marca, ob 8. uri zvečer in v nedeljo, dne 3. marca, ob 5. uri popoldne predava v Mestnem domu univ. prof. dr. Anton

Heinz iz Zagreba o predmetu: Oblika in življenje bakterij (z demonstracijami). Dr. Heinz je botanik in bakteriolog. Svoje razprave priobčuje v „Radu“ Akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu, v „Glasniku naravoslovnega društva“ in v nemških strokovnih listih.

— **Družbe sv. Cirila in Metoda razglednice** je prevzela trdka Ivan Bonča, Selenburgove ulice v Ljubljani, na razprodajo. V družbeno korist se sčasoma omislijo razglednice za različne prilike in vse narodove praznike. Takoj kmalu te dni pridejo velikonočnice in sploh pomladanske. — Istotako se odslej dobiva tudi narodni kolek pri trdki Ivan Bonča. Tem potem se razbremenijo družbina pisarna in se ustreže tudi občinstvu. — Pridno segajte, Slovenci, po obojem. Slednje, družbene razglednice bodo namreč slovenskega izvora; zadnja izdaja narodnega koleka pa že radi finega papirja in njega nenavadne prilipljivosti mora ugajati na vse strani.

— **Dobrodelna prireditve.** Seže so skoraj razprodani, dobiti jih je le še v drugem oddelku po 2 in 1 krono in na galeriji. Odbor opozarja da je oder precej visok in da se torej prireditve iz vseh delov dvorane dobro vidi. Za muzikalne točke so celo sedeži od zadaj boljši, ker glas tako zelo ne odmeva. Odbor obžaluje, da ni mogel vsem ustreči, vendar je bilo mnogo sedežev naročenih, še predno se je pričela predprodaja. Ti so bili seveda takoj odani. Odbor sam si je pridržal le prvo vrsto za oficijalne zastopnike, kakor je to sploh običajno. „Kranjska podružnica za bolne na pljučih“ mora tembolj gledati na to, ker dobiva od vseh oficijalnih zastopov podpore. Sicer se pa bode prireditve, če bo možno, ponovila in tedaj bode udeležba mogoča onim, ki to pot niso dobili zaželenih sedežev.

— **Štipendije za umetnike.** Naučno ministrstvo opozarja komponente in pisatelje iz dežel, zastopanih v državnem zboru, kateri umetniki nimajo sredstev za nadaljno izobrazbo in žele kako štipendijo v ta namen, da jo zaprosijo pri dotičnih deželnih mestih, in sicer najkasneje do 1. maja 1907. Pravico do štipendij imajo le samostojno delujoči umetniki.

— **Za domobranske rezerviste.** Vsi oni domobranski častniki, podčastniki in prostaki, ki bi hoteli priti k orožnim vajam z motorji in avtomobili, imajo to naznaniti do konca meseca februarja vsakega leta (letos je termin do 10. sušca) pri domobraskih dopolnitvenih poveljstvih. V pravi je navesti tip in storilno sposobnost motorja. Pri avtomobilu je tudi navesti, spada li šofer stalni vojni — ali domobranski rezervi. Traspotne stroške, kakor tudi kurivo (benzin) za motorje in avtomobile in pa za oskrbo šoferjev skrbi erar sam; lastniki teh pa dobe za avtomobile 30 K, za motorje pa 6 K dnevne odškodnine.

— **Gozdni, lovski in ribarski vestnik.** Prijatelj našega lista nam piše: Z ozirom na notico v štev. 14. „Slov. Naroda“, v kateri se vprašuje, kdaj bomo Slovenci časopis s smotirjo hrvatskega lista „Lovački i ribarski vjestnik“, naj mi bo dovoljeno povedati o tem svoje mnenje. Rešitev tega vprašanja zahteva tek časa in še bolj pa sramota, ki bi doletela s tem nas Slovence, češ, da mi re zmoremo tega, kar imajo drugi narodi v obilici na razpolago. Z velikim veseljem bi pozdravil vsak le količjak zaveden kmetovalec, lesni trgovec, lovec in ribič list pod naslovom „Gozdni, lovski in ribarski vestnik“, ki bi ga gotovo vsestransko lahko poučeval in zabaval. Ustanoviti je treba list, ki je poklican v prvi vrsti našemu posestniku stati na strani kot dober svetovalec glede modernega in pametnega izkoriščanja in oskrbovanja gozdov. „Ohraniti gozde“, to bodi geslo lista, ki bi se moral ustanoviti. V drugi vrsti pa naj bi se list potegoval gotovo tudi za lov in ribarstvo. Dosti je Slovencev strokovnjakov v vseh treh kategorijah, ki bi si s tem spletli lavorov venec, da ustanove in podpirajo sličan list. Imamo sicer Guzelevo „Navodilo o oskrbovanju gozdnih posestev“, katero je izdalo „Kranjsko-primorsko gozdno društvo“ leta 1903. Ta knjiga nudi gozdnim posestnikom dosti poučnega, a je premalo razširjena med narodom. „Kranjsko-primorsko gozdno društvo“ ima med seboj lepo število članov, ki zavzemajo bodisi pri upravi državnih ali privatnih posestev odlična mesta, ki so strokovno visoko izobraženi. Njegova naloga je, da pridobi svoje člane, naj spišejo par znanstvenih del, tičočih se pametnega, oziroma pravilnega izkoriščevanja gozdov. Ako pa bi se ne mogel ustanoviti poseben strokoven list, naj še eden ali drugi časopis prevzame hvaležno nalogo, da bo prinesel včasih kakšen odlomek, tičoč se gori omenjene stroke. V prvi vrsti bi bil v to poklican pri našem ljudstvu priljubljeni „Kmetovalec“, kateri bi že

sedaj lahko več storil in tudi glede gozdarstva vsehstransko poučil. Naloga, ozir. dolžnost gori imenovane društva kakor tudi „kr. društva za varstvo lova“ in „ribarskega društva“ je pa, da preskrbi svojim članom Slovincem slovenski list, (kr. dr. za varstvo lova razpošilja članom nemške „Mitteilungen“, katerih dosti članov, nemščine nezmožnih tudi ne razume), kar bi se najlepše in najlažje doseglo, da se ta društva združijo in pomagajo, oziroma subvencionirajo list pod gorenjim naslovom.

— **29 kaznivencev** je pomilostil cesar. Eden odpade na žensko kaznilnico v Begunjah.

— **Akcijska družba lokalne železnice Kranj-Tržič** se je konstituirala in so izvoljeni v upravni svet sami Nemci, Slovinci se je dočela prezlo. Ker ima vlada pravico do imenovanja treh članov v ta svet, imenovala je tudi ona same Nemce, in sicer sekijskega šefa Exnerja, generalnega svetnika Gebauerja in vladnega svetnika dr. Wernerja, torej ljudi, ki jim je kranjska dežela deveta briga in ki uganjajo samo koristolovstvo!

— **Litijski delantje** prirede v nedeljo 3. marca v restavraciji na „Pošti“ šaloigri „Neustrašenci“ in „Danasprotna značaja“. Začetek ob pol 8. uri zvečer.

— **Nesreča pri vožnji hlodov.** V ponedeljek je vozil posestnik Ignacij Smuk v Spodnjem Logu pri Konju v litijskem okraju hlode iz gozda na železniško postajo Sava. Pri tem mu je spodrsnilo, da je padel pod voz, čigar kolesa so mu skoraj docela zmečkala levo roko, da mu jo bodo morali najbrž odrezati.

— **Akademija.** V nedeljo, dne 3. marca, predava ob 3. uri popoldne v salonu g. A. Arka v Ribnici in g. Jakob Turk „O hrani in hranjenju rastlin“ (iz poljedelske kemije).

— **Dve novi gasilni društvi** sta se ustanovili in sicer v Godoviču pri Logatcu in Veliki Loki pri Novem mestu.

— **Na meščanski šoli v Krškem** se je ustanovil knjigovodstveni tečaj za mojstre. Tečaj, ki ga vodi pira ministrstvo, bo trajal tri mesece. Poučeval bo g. ravnatelj dr. Romih.

— **Poštna avtomobilna vožnja med Krškim in Novim mestom.** Včeraj so bila o tej avtomobilni vožnji pri okr. glavarstvu v Krškem posvetovanja med zastopnikom poštne direkcije tržaške g. dr. Slejkom in obč. svetniki iz Krškega, Kostanjevice in Št. Jerneja. Vse občine so se izjavile za vpeljavo avtomobilov, vendar se niso obvezale, da bi dale garancijo za dovolj prometa. Stvar se bo razvijala pisnim putem. Ako se uvede avtomobilna vožnja, bo poštna uprava dala tri avtomobile po 20.000 K. Prostor bo na njih za 20 oseb. Vsak dan se odpeljuje istočasno po dva voza iz Novega mesta in Krškega, tako da se bosta srečala približno v Kostanjevici. Za vsak km se bo plačevalo po 6 v, torej za celo vožnjo od Krškega do Novega mesta 2 K 40 v.

— **Zakaj „Narodni List“ ne more biti priljubljen?** „Naš dom“ poroča, da se prebivalci pri Sv. Jerditi branijo lista „Narodni List“, ker postavlja vero pred duri. Kako neki to stori? — G. nadučitelj istotam pa dobiva iz Celja 10 gratis-iztisov imenovanega lista, pa ne ve, kako bi jih razpečal, ker lista nihče ne mara. Svetujemo g. nadučitelju, da se obrne za dobrohotni svet do tamošnjega poročevalca, morda ga le spravi iz zadrege!

— **Vljudno vprašanje.** Zloglasni Korošec je ustanovil pred kratkim „Kmetosko zvezo“, katera je sprejela v svoj program, ki ga je pa, bodi mimogrede povedano, preplonkala, izposlovati kmetu samo petletno šolsko dobo. Korošcu se nič ne čudimo, ker poznamo te gospode do dobra, da jim ni za vero, ne za izobrazbo, tudi ne za narodnost, ampak za svojo vedno prazno bisago. Ko se bo naš kmet izkopal iz mlačke klerikalizma, bo itak vedno prazna. Bog daj skoro tistih blaženih časov! Čudimo se pa, da drugi gospodje odobravajo tendenco „Kmetoske zveze“. Med njimi so tudi deželni poslanci, ki v „Novem Slov. Stajereu“ kmetu hvalijo „Kmetosko zvezo“. Ali ti g. poslanci tudi skrivaj igrajo s temi črnimi osrečevalci pod enim klobukom?

— **Nesramnost pošte na Pristavi.** Te dni je nam poslal neki nadučitelj s Stajerskega obvestilo o zborovanju šmarsko-rogaškega učiteljskega društva. Dotična dopisnica je bila dana na pošto v Pristavi na Stajerskem. Dopisnica je bila naslovljena tako-le: „Slavnemu uredništvu „Slovenskega Naroda“ v Ljubljani“. — Pristova leži na slovenskih tleh in v vsi občini ni razen enega nobene g. Nemca, a poštna uslužbenka je seveda nemščutarica, ki sovraži vse, kar je slovensko. Pristno ger-

mansko sroce ji seveda ni dalo miru, da bi ne izlila svojega žolča na dopisnico, ki je imela to hibo, da je bila samo slovensko naslovljena. Zato je pri besedi „Ljubljana“ napravila z modrim svinčnikom velik vprašaj in spodaj napisala „Laibach“ in to besedo dvakrat podčrtala, kakor da bi bila Ljubljana znana samo pod nemškim imenom „Laibach“. To impertinenco pripojimo s pripombo, da bodejo že našli primerna sredstva, da bodejo naduto nemščutarico na pošti v Pristovi poučili, kako se ima rešpektirati slovenski jezik. Pošto ravnateljstvo v Gradcu pa pozivljamo, da naj vendar enkrat stopi energično na prste tistim svojim uslužbencom na Spodnjem Stajerskem, ki celo v svojem uradnem poslovanju ne morejo zatajiti svoje brezmejne mržnje do slovenskega jezika in naroda, sicer bodejo primorani, se v vsakem slučaju direktno obrniti na trgovinsko ministrstvo, ki bo gotovo ukrenilo vse, kar bo potreba!

— **Bančni zavod v Celju.** V kratkem se ustanovi v Celju bančni zavod.

— **Odsek za narodopis Koroških Slovincov** se je ustanovil v Beljaku. Ustanovili so ga mladi rodoljubi, kand. prof. dr. Mihajlo Rostohar in stud. med. Slavko Slamnik. Izdati mislijo knjigo o koroških Slovincih. Posebno bi temu odseku bilo priporočati Slovence v Ziljski dolini, kjer bodz naši mnogo zanimivosti.

— **Iz goriške trgovske in obrtne zbornice** Trgovinski minister je potrdil zopetno izvolitev Jožefa Paternolija za predsednika in Jožefa Venutija za podpredsednika trgovske in obrtne zbornice goriške za leto 1907.

— **Pasivna resistenca železničarjev** na drž. železnici v Trstu se doslej še malo občuti, tembolj pa na Južni železnici. Brzovozni in osebni promet se dosedaj še normalno razvija. V Gorici in Nabrežini se pasivna resistenca še najbolj čuti. Ponoči je iz Trsta odšla samo ena tretjina tovornih vlakov. V Gorici je tovrni promet popolnoma ustavljen. Na tej progi vozijo samo železniški stroji s tenderji. Tudi v Ljubljano dohajajo samo lokomotive tovornih vlakov. Južna železnica je bila prvotno, kakor smo že poročali, principijalno nasprotna vsaki koncesiji nasproti železničarjem. Kakor pa danes javljajo iz Trsta, so sedaj v vodilnih krogih Južne železnice pripravljali, v bistvu ugoditi zahtevam železničarjev. Včeraj je bila na Dunaju v tej zadevi seja, ki so se je udeležili minister dr. Derschatta, predsednik Južne železnice baron Chlumecky, ravnatelj Eger in generalni nadzornik drž. železnice Pascher. Seja je prišla do zaključka, naj se deloma ugoti zahtevam železničarjev. Nadzornik Pascher je danes dospel v Trst, kjer vodi pogajanja z železničarji, da bi opustili resistenco.

— **Hitra smrt.** 51letno Ano Kuret v Trstu je zadela kap, da je bila v par trenutkih mrtva.

— **„Tamburaški odsek“ pevskega društva „Zarja“ v Rojana pri Trstu** priredi dne 3. marca t. l. ob 4^{1/2} uri popoldne v novi dvorani „Konsumnega društva“ svoj prvi nastop.

— **Zabavno-podporno in izobraževalno društvo „Zvezda“ na Dunaju,** XVIII, Herbeckstrasse št. 96 priredi v nedeljo, dne 3. marca t. l. v dvorani E. Schwarz (prej Mattaloni) I. Auerspergstrasse 6 (oziroma I. Doblhofgasse št. 9) zabavni večer.

— **Prijet goljuf.** V Celju je policija prišla 17letnega krojaškega vajenca Karla Vidica, ki je, kakor smo že poročali, izgoljufal pri nekem tukajšnjem trgovcu za 116 K blaga za obleko pod pretezo, da ga je poslal ponj njegov gospodar, neki drugi tukajšnji trgovec. Ogoljufani trgovec je sicer poslal za Vidicem, katerega identiteta takrat še ni bila dognana, svoja dva vajenca, a se jima je na Izanski cesti izgubil. Navedenec pa ni imel na vesti samo tega greha, ampak je kmalu po ti goljufiji osleparil na ime svojega mojstra Vidmarja mesarja Antona Videmška v Dobru za 20 K kakor tudi posestnika Ivana Gvardija v Viru, potem pa je odkuril v „fremd“. Tudi pri nekem drugem trgovcu je nadebudni fant še o Božiču hotel izgoljufati na ime Ložarja za 42 K blaga, a se mu goljufija ni bila posrečila in je dobil trgovca potem svoje blago nazaj. Orožništvo v Domžalah je sicer prišlo tičku na sled, a je imel vendar še toliko časa, da je odtegnil pete proti Celju, kjer je bil, kakor že povedano, prijet in je najprvo trdil, da se piše Fran Cotman, pozneje pa si je premislil in povedal svoje pravo ime. Mladi navihaneč dospe kmalu z neprostovoljnimi spremstvom v preiskovalni zapor tukajšnjega deželnega sodišča.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 10 Hrvatov in 5 Slovencev. 180 Hrvatov je šlo v Heb, 100

v Hirth, 70 v Kočevje, 90 v Beljak, 19 pa v Inomest.

— **Izgubljeno in najdeno roč.** Neka dama je izgubila seleno denarnico, v kateri je imela okoli 12 K denarja. — Mitniški pasnik Jožef Potokar je našel srednjo vsoto denarja in ga oddal na magistratu.

— **Ljubljanska društvena godba** priredi jutri zvečer koncert v restavraciji pri „Črnem orlu“ (Gospoke ulice), o priliki prevzetja in nove otvoritve te restavracije. Začetek ob 8. uri. Vstop prost.

— **Jugoslavanske vesti.** Književna prošnja. Znameniti hrvatski zgodovinar, prof. Klaić v Zagrebu nam je poslal to-le prošnjo, ki jo mi prav toplo priporočamo: Več višje godina skupljam gradnju za životopis hrvatskoga književnika Antuna Vramca (1538—1587), koji se je u 16 stoljeću među kajkavskim Hrvatima proslavio time, što je napisao i štampom izdao dva hrvatska djela, i to: 1. Kronika vezda znovih zpravljina kratka slovencim izezikom... Stampane u Lublane po Ivane Manline, leto MDLXXVIII (1578). 2. Postilla na vzse leto... vezda znovih zpravljina slovencim izezikom... Stampano v slobodnom kraljevom varassu Varasine M.D.LXXXVI. (1586.) (u dvije knjige). Od prvoga djela poznata su dosad samo dva primjerka, a od drugoga tri, ali nijedan nije čitav. Premda su oba djela već na početku 18. stoljeća bila posve rijetka, ipak nema sumnje, da bi se još koji primjerak mogao naći, osobito u Medjumurju i Varaždinskoj županiji. Umoljavam toga sve hrvatske patriote bilo koga staleža (osobito svećenike i učitelje), da pretraže vlastelinske, župne; samostanske knjižnice, ne bi li koji primjerak gore označenih djela našli. Ako bi ih pak našli, molim, da me dobrostivo obavijeste. Nije izključeno, da je koji primjerak zalutao u Bosnu, Hercegovinu ili Dalmaciju, pa i u Istru. Još jedna molba. Ime Vramec, ili kako se je sam podpisivao: Wramecz, posve je neobično u nas Hrvata. Ja ga nisem dosad našao ni u kojem spomeniku. Molio bi s toga gg. župnike, kapele, a i g. učitelje, neka mi jave, ima li još ljudi, koji se Vramec zovu, i gdje žive? Možda ih ima u Kranjskoj ili Stajerskoj? Možda se ime spominje u starim maticama krštenih, umrlih i vjenčanih? Za svaku obavijest već unapred najsrdačnija hvala. U Zagrebu 14. veljače 1907. Vjekoslav Klaić, Ilica 60, II. kat.

* **Najnovije novice.** Demonstracije v gledališču. Včeraj se je v gledališču v Trstu pela znana Leharjeva opereta „Vesela vdovica“. Med predstavjo je prišlo do burnih demonstracij. Del občinstva — večinoma Srbi — so kričali in žvižgali, dokler ni prišla policija in demonstrante aretirala. V opereti se persifirajo, kakor je znano, Črnogorci. — Požar v vojašnici. V vojašnici v Debrečini je nastal iz neznanih vzrokov požar, ki je uničil vse spise v dopolnilnem okrajnem poveljstvu. — Oporoka milijonarja. V torek so odprli oporoko milijonarja Osirisa, ki je postavil za glavnega dediča Pasteurjev institut. Dedščina znaša okoli 30 milijonov frankov.

Izpred sodišča.

Izpred tukajšnjega porotnega sodišča.

Napad na cesti. Anton Keber, 21 let stari tovarniški delavec na Savi, je v nedeljo, dne 18. listopada m. l. zvečer okoli 8. ure v Medvodah, idoč na tamošnji kolodvor, srečal brata Miho in Rudolfa Černeteta v družbi fanta Jakoba Lotriča, ki so tudi šli na kolodvor. Ker je bil Keber nekoliko opit, jel je mirnim fantom zabavljati, češ, da se njih ne boji, obenem jih je pa še zmerjal in poval. Miho Černetu je rekel, da ga naj udari, če ima nož. Le ta ga je sunil od sebe, da je padel, pri tem pa se pripomnil, naj se raje požuri, da ne bo vlaka zamudil. Ko je Keber vstal, se je zopet tem trem fantom pridružil in se mirno z njimi razgovarjal. Naenkrat pa skoči z nožem v roki pred Miho Černeteta in ga sune v čelo, na to pa zbeži na kolodvor, od koder se je z vlakom na Savo odpeljal. Ranjeni Miha Černe je vsled tega sunka dne 1. grudnia m. l. umrl, kajti nož je predril lobanjo in vdrl v možgane, kar je povzročilo gnojnost vnetje možganske opne ter povzročilo smrt. Obdolženec dejanje priznava ter omeni, da je bil zaradi tega tako jezen, ker je vsled sunka padel in si pri tem obleko zamazal.

Keber je bil hudodelstva uboja krivim spoznan in obsojen na 3^{1/2} leta težke ječe. Na dan storjenega dejanja pa ima še temnico s trdim ležiščem v vsakem kazenskem letu.

Mladi pehotnik. Pri zaprtih durih se je razpravljalo proti 18 let staremu Janezu Pestarju in 16 let staremu Valentinu Pestarju, hlapcema pri Janezu Barletu v Gradu, ker sta z neko 12 let staro deklico, ki stanuje pri neki starki v gospodarjevi bajti, večkrat spolno občevala.

Janez Poster je bil obsojen v 1letno ječo, Valentin je bil pa oproščen.

Telefonska in brzjavna poročila.

Dunaj 28. februarja. Ogrski ministri so imeli danes dolgotrajno posvetovanje. Dr. Wekerle je na to skoro dve uri konferiral z baronom Beckom. Pogajanja se prične šele jutri. Ministrski predsednik Beck priredi jutri svojim ogrskim kolegom poseben diner.

Dunaj 28. februarja. „Wiener Zeitung“ priobčuje sankcionirane zakone glede Lloyd, dalmatinskega parobrodarstva, pristaniških zgradb v Trstu in plovidbe v Brazilijo.

Dunajsko Novo mesto 28. februarja. V vojašnici je poročnik Prchel manipuliral s smodnikom. Nenadoma se je smodnik z velikim pokom vnel in hudo ožgal poročnika. Ponesrečenca so prepeljali v dunajsko bolnico.

Praga 28. februarja. Zdravstveni svet občinskega zastopa je prepovedal pod strogimi kaznimi, damam nositi vlečke.

Trst 28. februarja. Mestni občinski svet je dovolil za ponesrečenca na ladji „Imperatriks“ za sedaj 6000 K podpore.

Petrograd 28. februarja. Policija je prišla na sled, da nameravajo nihilisti 10. marca izvršiti celo vrsto atentatov na visokostjoče osebe.

Berolin 28. februarja. Iz Petrograda se poroča, da je dotičnik, ki je vrgl bombo na železniški tir, kjer bi se moral peljati veliki knez Nikolaj, nosil železničarsko uniformo. Policiji se še sedaj ni posrečilo storilca prijeti.

Poslano.*

Na „Poslano“ gospoda Frana Grošelja, trgovca v Ljubljani v predvčerajšnji številki tega lista odgovorjam sledeče:

Vsled pisma g. Grošelja zastopnika z dne 10. februarja 1907 sem letemu izjavil v svojem odgovoru z dne 11. februarja t. l., da sem pripravljen diferenco špirta pri dveh, meseca prosinca t. l. mu dobavljenih sodih v račun vzeti, ako dokaže po meroizkusnih listih, da soda ne merita toliko, na kolikor sta cimentirana.

Glede treh sodov špirta, dobavljenih g. Grošelju meseca oktobra in novembra 1906, sem mu pa pojasnil, da teh sodov nimam več, ker sem jih že vrnil tovarni, od katere sem kupil špirit.

Obenem sem povdarjal v tem pismu g. Grošelja zastopniku, da sem v navedenih petih sodih g. Grošelju ravnoisto količino špirta fakturaliral, katero je meni moj liferant v račun stavil.

V dokaz temu sem pridelal mojemu pojasnilu originalne od svojih liferantov meni poslanih faktur, tikajočih se predmetnih petih sodov špirta.

Gosp. Grošelja zastopnik se je tedaj moral sam prepričati o istinitosti mojih trditev. Kajti v pismu z dne 13. svečana t. l. mi je poslal meroizkusna lista s pristavkom: „behufts Geltendmachung Ihrer Rechte gegen Ihren Lieferanten“.

Prve tri sode, v katerih sem g. Grošelju dobavljal špirit dne 29. oktobra, 17. novembra in 21. novembra 1906, mi je vrnil dne 18. prosinca 1907, in jaz sem po dokazu prejemnega lista z dne 18. prosinca t. l. še isti dan te tri sode vrnil tovarni, svojemu liferantu. Tedaj mi ni bilo mogoče pozivu g. Grošelja z dne 11. februarja t. l. ustreči, da naj mu dokažem, ali ni tri mesece poprej v treh sodih kaj manj špirta prejel, kakor sem ga mu fakturaliral.

V ostalem pa povdarjam, da so bili vsi sodje cimentirani, in da sem g. Grošelju le toliko količine špirta fakturaliral, na kolikor se je o-

mentirani sod glasil in kolikor ga je meni moj liferant zaračunal, da sem sploh špirit tako, kakor mi je bil poslan, dalje prodal.

Ker mi je zastopnik gosp. Grošelja v pismu z dne 18. februarja 1907, dasiravno je imel takrat od mojih liferantov mi vročene originale faktur v rokah, še grozil, da bode zadevo spravil v javnost in s tem pred moje odjemalce, sem mu po svojem zastopniku s pismom z dne 15. februarja 1907 to-le odgovoril:

Blagorodni gospod Dr. Albin Suyer, odvetnik v Ljubljani.

Na Vaš dopis z dne 13. svečana t. l., naslovljen v imenu g. Grošelja na g. Liningerja, Vam kot zastopnik slednjega to-le odgovorjam:

Iz dopisa g. Liningerja z dne 12. svečana t. l. razvidite, da njega ne zadeva nobena krivda, ako je g. Grošelj manj špirta nameril, kakor mu ga je g. Lininger fakturaliral. To dejstvo priznavate sami v navedenem dopisu. Sicer pa Vas opozorim na okolnost, da je dal g. Grošelj sod št. 10819 še-le 27 dni potem, ko je v njem špirit prejel, preizkusiti. G. Lininger nima nobene garancije na to stran, če ni kdo sesušeni sod na novo nabil in s tem zmanjšal njega prostornino. Znano Vam tudi mora biti, da je gosp. Lininger špirit v njemu samemu doposlanih in sicer cimentiranih dveh sodih dalje prodal in g. Grošelju izročil.

Isto velja tudi glede onih treh sodov špirta, katere je moj klient gospodu Grošelju meseca novembra 1906 izročil. G. Lininger nima dvoma, da je v teh treh sodih toliko špirta prejel od svojega liferanta, kolikor ga je le-ta njemu fakturaliral, oziroma, da je potem zaračunal gosp. Grošelju le toliko špirta, kolikor mu ga je resnično izročil. Zato odklanja g. Lininger na to stran, in sedaj sploh, vsako daljno prerekanje z g. Grošeljem.

Glede na ta dejanski položaj in osobito oziraje se na okolnost, da Vi sami priznavate začetkom Vašega pisma z dne 13. t. m., da ima gosp. Lininger glede na diferenco, nastalo pri zadnjih dveh sodih, pravico regresa pri svojem liferantu, je Vaša grožnja koncem istega pisma, da bode to zadevo s prozornim namenom spravili v javnost, več kot drzna. Zato tudi g. Lininger vsako sumničenje, katero vsebuje navedena Vaša grožnja, odločno odklanja z vprašanjem, ali sme advokat, posebno ako mu je dejanski položaj znan, tako grozilno pismo sestaviti in podpisati.

Pod 1/4 in 1/2 vračam Vam meroizkusna lista št. 27 in 32.

S spoštovanjem dr. Hudnik, m. p.

To pismo sta gosp. Grošelj in njegov zastopnik vzela dne 16. februarja t. l. v vednost.

Vzlic temu je gosp. Grošelj „Poslano“ z dne 26. t. m. podpisal in je s prozornim namenom obelodanil.

S tem je zadeva za-me enkrat za vselej končana.

V Ljubljani, 28. svečana 1907.

705 Ivan Lininger.

Poslano.*

Visokemu c. kr. deželnemu šolskemu svetu v Ljubljani v pomislek!

Znano je že poročevalcu v dež. šolskem svetu, gospodu vitezu Kalteneggerju, da naših otrok že od prvega snega, ki je zapadel še lansko leto, ne pustimo v šolo. Pa ne, da bi kdo mislil, da smo taki sovražniki šole! A pomislil naj se, da bi odraslen človek debeli dve uri hodil v šolo po taki poti, kaj šele otrok šestih, sedmih let! Kakšne so pa še druge neprijetnosti, smo opisali že večkrat v dopisih (glej „Slovenski Narod“ št. 16 in 10, „Sola na Muljavi“). Mi pa želimo in hočemo, da naši otroci kaj znajo in se resnično kaj nauče. Če so pa že cele tri mesece odsojeni šolskemu pouku, kako naj slede zopet pouku, naj sodijo šolniki sami! Mislimo, da se take požrtvovalnosti ne dobi povsodi, da bi bila brezplačno in a raspolago prov. učna soba do sezidanja novega šolskega poslopja in brezplačno stavbišče, kar je bilo že oboje potrjeno. Sicer je pa na raspolago še več sob, samo da bi bil že enkrat začetek!

Zopet se obračamo do visokega c. kr. dež. šol. sveta, naj še vendar ugotovi naši upravičeni prošnji in zahtevi, da se zida, oziroma otvori prepotrebna šola na Muljavi.

Muljava, 25. februarja 1907.

Ignacij Bregar v imenu vseh šole željno pričakujočih.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Sarg
glicerini
mjilo
napravljeno iz
belo in nežno.
Babi se povsod.

Zahvala.

Stavni občinski odbor na Bledu je v seji dne 28. januarja 1907 blagovolil nakloniti podpisane vsakemu po 100 kron draginske doklade. Na tem velikodušnem daru se iskreno zahvaljujeta

Olga Wurner in A. Jensko.

Borzna poročila.

Ljubljanska

Kreditna banka v Ljubljani

Uradni kurzi dun. borze 28. februara 1907.

Maloobzorni papirji	Denar	Blago
4 1/2% avstrijska renta	99.05	99.75
4 1/2% srebrna renta	100.10	100.30
4% avstr. krona renta	99.10	99.30
4% zlati	117.20	117.40
4% ogrska krona renta	95.05	95.25
4% zlati	113.65	113.85
4% posojilo dež. Kranjske	99.10	100.0
4% posojilo mesta Split	104.50	101.50
4% Zadar	99.85	100.85
4% bos.-herc. železniško	99.75	100.75
4% posojilo 1902	99.75	100.75
4% češka dež. banka t. o.	99.30	99.80
4% zast. pisma gal. dež.	100.10	100.80
4% hipotekne banke	100.10	100.80
4% pešt. kom. k. o. z	100.10	100.80
4% 10% pr.	100.10	100.80
4% zast. pisma Innerst.	100.10	100.80
4% hranilnice	100.10	100.80
4% zast. pisma ogr. centr.	100.10	100.80
4% dež. hranilnice	100.10	100.80
4% z. pis. ogr. hip. ban.	100.10	100.80
4% obl. ogr. lokalnih želez.	100.10	100.80
4% obl. češke ind. banke	100.10	100.80
4% prior. lok. želez. Trst-Poreč	99.90	99.75
4% prior. dolenskih želez.	98.75	99.75
4% prior. juž. žel. kup. 10%	313.10	315.10
4% avstr. pos. za žel. p. o.	100.65	101.65

Srečke	1860/1	1861/2
od l. 1860/1	164.35	156.35
od l. 1861/2	266.60	268.50
izske	151.50	153.50
zem. kred. i. emisije	67.77	277.75
ogr. hip. banke	26.25	286.25
ogr. hip. banke	26.25	286.25
srečke a. fra. 100	100.10	100.10
turske	77.90	178.90
Basilijske	29.25	24.25
Kreditne	44.4	54.4
inomoške	84	92
Krakovske	93	101
Ljubljanske	46	33
Avstr. rač. križa	46.60	48.60
Ogr.	27.85	29.85
Rudolfove	56	61
Salcburške	82	92
Dunajske kom.	497	507

Dolenski	1891	1892
južne železnice	169.10	160.10
Državne železnice	284.25	285.25
Avstr.-ogr. banke del.	176.30	177.30
Avstr. kreditne banke	79.75	80.75
Ogrske	825.50	8.60
Zivnostenske	244.25	244.25
Premogokop v Mostu (Brux)	766	771.10
Alpinski montan	620.6	621.60
Prške žel. ind. dr.	2645	635.10
Alma-Murányi	168.50	569.50
Trboveljske prem. družbe	282	286.10
Avstr. orožne tovar. družbe	662	566.10
Češke sladkorne družbe	139	143.10

Vojna	11.36	11.40
kr. cekin	19.10	19.13
franki	23.60	23.58
marke	34.06	34.12
overseigns	17.57	17.77
marki	25.40	25.60
banki	2.53	2.54
banki	4.4	4.4

Žitne cene v Budimpešti.
Dne 28. februara 1907.

Forma	za	50 kg	K	7-53
Pšenica za april	50	50	7.90	
oktober	50	50	6.81	
april	50	50	6.22	
maij	50	50	5.34	
julij	50	50	5.34	
april	50	50	7.44	

Meteorološko poročilo.
Višina nad morjem 662. Srednji zračni tlak 736.0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
27. 9. v.	741.5	-0.9	brezvetrno	jasno
28. 7. v.	742.8	-7.9	brezvetrno	megla
2. pop.	741.2	3.8	sl. jug.	jasno

Srednja večerajšnja temperatura: -1.7° normala: 1.0°. Padavina v mm 0.0.

Agentov
za prodajo živalskih strojev, ur, slik itd. išče proti visoki proviziji J. Kilmesch, Praga, Smíchov 294. 548 3

Inštrukcij
išče visokošolec. Poučuje tudi steno-grafijo. Poudarja na upravnistvo „Slovenskega Naroda“. 666-3

Mesečna soba
z razgledom proti jugu, najokusnejše meblirana, s posebnim vzhodom, se daje takoj v najem, poljubno ali z najboljšo domačo hrano ali brez nje.
Vpraša se: Kuhnova cesta št. 23, v I. nadstropju. 669-3

„SLAVIJA“
vzajemne zavarovalna banka v Pragi.
Rez. fondi: 34,788.837.76 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 87,176.383.76 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vseh strani slovenske narodne uprave.
Vse posamezniki dajo:
Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastni bančni hiši
v Gosposkih ulicah št. 12.

„SLAVIJA“
vzajemne zavarovalna banka v Pragi.
Rez. fondi: 34,788.837.76 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 87,176.383.76 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vseh strani slovenske narodne uprave.
Vse posamezniki dajo:
Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastni bančni hiši
v Gosposkih ulicah št. 12.

Zavaruje poslopja in premije proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škodo senja takoj in najkrajše. Ustna najboljši sloves, koder postaja.
Dovoljuje in žrtvuje dobitka lastne podpore v narodni in občinskih namena.

Osebn. kredit iz uradnike,
častnike, učitelje itd. Samostojni hranilni in posojilni konsorcij uradniškega društva dajo po najugodnejših pogojih tudi na vračila na dolge obroke osebna posojila. Agenti so izključeni. Naslove konzorcijev naznanja brezplačno centralno vodstvo uradniškega društva na Dunaju, Wipplingerstrasse 25. 31-15

trgovina
konfekcija za otroške obleke z modri odjemalci, se zaradi odpuščanja takoj prodaja. — Vpraša naj se pri A. Haring, Dvorski trg št. 1. 677-2

Stroj za praženje kave
(Kugelbrenner) skoro nov, v popolnoma rabnem stanju, se ceno prodaja. Natančneje se izve pri Josipu Weibl, ključavničarski mojster, Ljubljana, Slomškove ulice. 79-1

Na Gorenjskem v Vrbi, pošta Žerovnica, se iz proste roke prodaja:

lepo posestvo
Vpraša se pri lastniku Antonu Jurgele tam. 704-1

BRATA EBERL
Ljubljana, Milničeva cesta št. 6
Igriške ulice št. 6.
Telefon št. 154.

pisarniški praktikant
iz boljše hiše; laščine zmogni imajo prednost 626-4
Ponudbe blagovolijo se vpošiljati pod „poštni predal št. 76“ Ljubljana.

Proda se ceno lepa, nova, enonadstropno zidana

VILA
s prostorom za vrt ali brez njega, pod zelo ugodnimi pogoji. Zida se tudi lahko še gospodarsko poslopje.
Vpraša naj se v Strelških ulicah št. 29. 690-1

Panorama-kosmorama
Dvorski trg št. 3
pod „Narodno kavarno“.
Od 24. februara do 2. marca 1907:

Grško

Restavracija
„pri Črnem orlu“
v Ljubljani, v Gosposkih ulicah.
Jutri
v petek, 1. marca 1907
KONCERT
Ljublj. društvene godbe.
Začetek ob osmih. Vstopnina prosta.
Obilega obiska vljuda prosi
Marija Perlič.

POZOR!
v gostilni
„pri golobčku“
na Sv. Petra cesti št. 26
se dobiva
kosilo in večerja
v abonementu.
Istotako vedno okusna
gorka in mrzla jedila.

Opozorja se posebno na „Golobček“ in druga pristava vina in gosssko pivo. 687-3

Dobičkanosnega in gotovega zaslužka
dobe v tej deželi pridni ljudje, ki se hočejo prečati z izdelovanjem žganja, ruma in likerjev. Izkušeni in zanesljivi strokovnjak taka izdelovalstva popolnoma uredi za delo in tudi preskrbi koncesijo za izdelovanje.
Pisma na upravo „Slov. Naroda“ pod „strokovnjak“. 701-1

Slovenci, krasite svoja stanovanja slovensko!
Simon Gregorčič:
soha v velikosti 42 cm, modeliral akad. kipar Repič, cena kron 8.—, zabojček 60 vinarjev.
Slika z okvirom 65:85 cm velika, na pravem platinaranem bronzpavirju za kron 20.—, zaboj K 120,
kakor tudi sobi Prešerna in Vodnika v isti velikosti za 7 kron, v velikosti 29 cm: Prešerna, Vodnika, Kersnika, Lovstika in Slomška priporočila

Jernej Bahovec
v Ljubljani 64-1
poleg Prešernovega spomenika.

Občni zbor
„Posojilnice v Brežicah“
se vrši
v nedeljo, dne 10. marca 1907
ob 1. uri popoldne v lastni pisarni.
Dnevni red:
1. Poročilo načelstva.
2. Čitanje revizijskega poročila „Zveze“ ter ukrepi vsled njega.
3. Potrjenje letnega računa.
4. Razdelitev čistega dobička.
5. Izvolitev načelstva.
6. Izvolitev računskih pregledovalcev.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob 1. uri ne bil sklepčen, se vrši isti dan v istem prostoru ob 1/2. uri drugi občni zbor in sklepa takrat vsako število zadržnikov. 702

Načelstvo.

Častniški zbor c. in kr. pehotnega polka Leopold II. kralj Belgijcev št. 27 naznanja prezalostno vest, da je nje gov visokopostovani in ljubljani polkovnik poveljnik, gospod
c. in kr. polkovnik
Štefan Vučetić
Imetnik vojne svetlinje, jubilejske spominske svetlinje II. razreda za častnike, velikega križa kr. belgijskega Leopoldovega reda itd.
dne 27. februara 1907 po težkem trpljenju umrl v 57. letu starosti.
Zemeljski ostanki dragega pokojnika se bodo 1. marca ob treh popoldne iz hiše žalosti (Ljubljana, Turjaški trg 16) prepejali na pokopališče k Sv. Križu k zadnjemu počitku.
Ljubljana-Gradeo, dne 27. februara 1907.

lekarnar Piccoli
Ljubljana, Dunajska cesta.

Ura z verižico
za samo K 2.—
Zaradi nakupa velike množine ur razpošilja slovenska razpošiljalnica: prekrasno pozlačeno 36-urno precizijeko uro ankerico s lepo verižico za samo K 2.— kakor tudi Sletno garancijo. — Po povzetju razpošilja
Prusko-slovenska razpošiljalnica
F WINDISCH v Krakovu U/38.
NB. Za neugajajoče denar nazaj. 700

Veleposestvo
na prodaj.
V Boven, obče znana velika gostilna „pri Huberju“ z gospodarskimi poslopi in zemljišči je pod jako ugodnimi pogoji na prodaj.
Prihodnost velika, ker se začnejo v kratkem izvrševati velike električne naprave ob vodah gornje Soške doline.
Natančnejša pojasnila da lastnik Dom. Huber. 652-3

Dabito
rednemu obč. zboru
za 19. upravno leto
Posojilnice v Ribnici,
reg. zadruge z neomej. zavezo
kateri se bode vrtil
v nedeljo, dne 10. marca t. l.
ob 2. uri pop. v posojilničnih prostorih.
Dnevni red:
1. Poročilo in odobrenje letnega računa za leto 1906.
2. Volitev načelnstva in računskih pregledovalcev za leto 1907.
3. Slučajni predlogi.
Načelnistvo. 703

Kdor
zemljišče
ali
kupčijo
vsake vrste
kakor tvornice, hiše, vile, zemljišče, pensionate, graščine, mline, opekarnice, hotele, gostilnice, kmetaka posestva rad prodal hitro in diskretno ali rad najel nauja posojilo, naj se je najprej zaupno obrne na prve vrste strokovno strogo rečno in

največje podjetje
Mednarodni kupčijski kurir
(Internaz. Geschäfts-Courir)
v Gradcu, Elisabethstrasse 6.

Zastopstva po vseh deželah Avstro-Ogrske in po sosednih državah. Uradnik je takoj na mestu in če je treba brezplačnega obiska zaradi natančnejše dominitve in ogledanja, prosimo za takojšnje obvestilo. 53 24

hisa
z gospodarskim poslopjem. V hiši se že več let izvršuje gostinjska obrt ter trgovina z raznovrstno blagom, skoro brez vsake konkurence. Letnega prometa 60.000 K. Hisa je v prav d. brem stanju.
Kje, — pove upravništvo „Slov. Naroda“. 697-1

prodajalniški prostori
Tudi se vsled nastalih razmer v bližini proda oziroma odda v najem lepa enonadstropna

hisa
z gospodarskim poslopjem. V hiši se že več let izvršuje gostinjska obrt ter trgovina z raznovrstno blagom, skoro brez vsake konkurence. Letnega prometa 60.000 K. Hisa je v prav d. brem stanju.
Kje, — pove upravništvo „Slov. Naroda“. 697-1

hisa
z gospodarskim poslopjem. V hiši se že več let izvršuje gostinjska obrt ter trgovina z raznovrstno blagom, skoro brez vsake konkurence. Letnega prometa 60.000 K. Hisa je v prav d. brem stanju.
Kje, — pove upravništvo „Slov. Naroda“. 697-1

hisa
z gospodarskim poslopjem. V hiši se že več let izvršuje gostinjska obrt ter trgovina z raznovrstno blagom, skoro brez vsake konkurence. Letnega prometa 60.000 K. Hisa je v prav d. brem stanju.
Kje, — pove upravništvo „Slov. Naroda“. 697-1

hisa
z gospodarskim poslopjem. V hiši se že več let izvršuje gostinjska obrt ter trgovina z raznovrstno blagom, skoro brez vsake konkurence. Letnega prometa 60.000 K. Hisa je v prav d. brem stanju.
Kje, — pove upravništvo „Slov. Naroda“. 697-1

Dr. Ivan Orazen
ordinira zopet.
699-1

Spretnega stavca
za slovenski časopisni stavek 1866
takojs tiskarna 673-2
W. BLANKE v Ptuj.

Gospodična
se sprejme na stanovanje in hrano v Ljubljani, Soteska št. 6.
Natančneje pri rodbni Dekleva, Gradišče 14. 684-2

Orehe, suhe gobe, kumno, oves
ter sploh vse deželne pridelke kupuje
Anton Kolenc v Celju. 647-3

Trgovski pomočnik
izvežban v manufaktorni in specerijski stroki, večer obbeh deželnih jezikov v govoru in pisavi, išče službe.
Ponudbe pod „št. 100“ poste restante Godovič. 683-2

Poslednji teden!
Odrastli moški v Ljubljani!
Anatomiški muzej
v hotelu „pri Maliču“
ostane samo še ta teden tukaj.
V petek, 1. marca
poslednji dan za dame.
Destop samo odrastli
Vstopnina 20 kr. 681-2

Trgovci pozor! Ugodna prilika!
V nekem trgu na Dolenskem se oddajo v najem lepi
prodajalniški prostori
Tudi se vsled nastalih razmer v bližini proda oziroma odda v najem lepa enonadstropna

hisa
z gospodarskim poslopjem. V hiši se že več let izvršuje gostinjska obrt ter trgovina z raznovrstno blagom, skoro brez vsake konkurence. Letnega prometa 60.000 K. Hisa je v prav d. brem stanju.
Kje, — pove upravništvo „Slov. Naroda“. 697-1

hisa
z gospodarskim poslopjem. V hiši se že več let izvršuje gostinjska obrt ter trgovina z raznovrstno blagom, skoro brez vsake konkurence. Letnega prometa 60.000 K. Hisa je v prav d. brem stanju.
Kje, — pove upravništvo „Slov. Naroda“. 697-1

hisa
z gospodarskim poslopjem. V hiši se že več let izvršuje gostinjska obrt ter trgovina z raznovrstno blagom, skoro brez vsake konkurence. Letnega prometa 60.000 K. Hisa je v prav d. brem stanju.
Kje, — pove upravništvo „Slov. Naroda“. 697-1

hisa
z gospodarskim poslopjem. V hiši se že več let izvršuje gostinjska obrt ter trgovina z raznovrstno blagom, skoro brez vsake konkurence. Letnega prometa 60.000 K. Hisa je v prav d. brem stanju.
Kje, — pove upravništvo „Slov. Naroda“. 697-1

hisa
z gospodarskim poslopjem. V hiši se že več let izvršuje gostinjska obrt ter trgovina z raznovrstno blagom, skoro brez vsake konkurence. Letnega prometa 60.000 K. Hisa je v prav d. brem stanju.
Kje, — pove upravništvo „Slov. Naroda“. 697-1

hisa
z gospodarskim poslopjem. V hiši se že več let izvršuje gostinjska obrt ter trgovina z raznovrstno blagom, skoro brez vsake konkurence. Letnega prometa 60.000 K. Hisa je v prav d. brem stanju.
Kje, — pove upravništvo „Slov. Naroda“. 697-1

Prva domača slovenska pivovarna G. AUER-jevih dedičev

Ustanovljena leta 1854.

v Ljubljani, Wolfove ulice šte. 12

4012 48 številka telefona 210.

prporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje **izborno**

marčno pivo v sodcih in steklenicah.

Slabokrvnim Slabotnim Nervoznim

Odrastlim in otrokom je
dr. Hofmaierjev „Phorxal“
odlično slast zbujajoče
in živce krepeče

živilo in krepilo.

Prporočajo ga znameniti zdravniki.

Cena: tekoč: K 350, 5— in 8—, pastilje:
100 kosov K 150, 400 kosov K 4—, prašek:
20 gr K 120, 100 gr K 350. Otroške pastilje
s čokolado 100 kosov po pol grama K 175.
Zaloga pri Jos. Mayrju, G. Piccoliju lekarnarjih v
Ljubljani Dobiva se po vseh lekarnah

Pozor gg. trgovci in trgovski sodniki!
Na izvrstnem prostoru v Mariboru,
Tegethofova cesta 11, se da tako
v najem lepa

prodajalna

s portalom in s popolno specerijasko
opravo, za mesečnih 120 K vtežbi na
jemninski in vodno doklado. — Po-
rudbe naj se vpošljejo lastniku Ivanu
Grubiču, Maribor, Tegethofova
cesta. 692—1

Dva trgovska sotrudnika

sprejme takoj

modna trgovina A. Persche v Ljubljani.

Veletrgovina z dalmat. vinom.

Br. Novakovič, Ljubljana.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da smo prevzeli,
popolnoma preuredili in otvorili staroznano

gostilno „pri Vitezu“

Rimska cesta št. 5

kjer točimo pristna dalmatinska vina domačega pridelka
enake vrste in istih cenah kakor

v vinotoču v Sodnijskih ulicah št. 4.

Zahvalujemo se za dosedaj nam izkazano za-
panje in se prporočamo, zagotavljajoč slav. občinstvu
solidno in ceno postržbo. 708 1

Z velespoštovanjem

Br. Novakovič.

Sodnijske ulice št. 4. pri „Dalmatinu“, telefon
št. 246. Točenje dalmatinskega vina in prodaja
domačega vina, žganja i. t. d. v steklenicah.
Sprejem naročil na debelo.

Vinotoč „pri Vitezu“ Rimska cesta 5.
Točenje pristnih dalmatinskih vin.

Prvo vzorno skladišče dalmat. vin domačega pridelka
Ljubljana, Stari trg št. 6. Telefon št. 214.

Oes. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1906. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.

7-10 zjutraj Osebn. vlak v smeri: Jesenice,
Gorica c. kr. dr. žel., Trst c. kr. dr. žel.,
Celovec, Glandorf, Salzburg, Inomost, Linc,
Budejovice, Praga.
7-17 zjutraj Osebn. vlak v smeri: Novo
mesto, Strazha-Toplice, Kočevje.
8-30 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Je-
senice, Gorica c. kr. dr. žel., Trst c. kr. dr.
žel., Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec,
Salzburg, Inomost, Bregenc.
10-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Novo
mesto, Strazha-Toplice, Kočevje.
4-00 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Je-
senice, Gorica c. kr. dr. žel., Trst c. kr. dr.
žel., Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Ce-
lovec, Stajer, Linc, Budejovice, Praga,
Dunaj zahodni kolodvor.
7-08 zvečer Osebn. vlak v smeri: Novo
mesto, Kočevje.
7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Trbiž.
10-23 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice,
Gorica c. kr. dr. žel., Trst c. kr. dr. žel.,
Beljak, Inomost, Monakovo.

Dohod v Ljubljano juž. žel.

7-09 zjutraj. Osebn. vlak iz Trbiža.
8-44 zjutraj. Osebn. vlak iz Novega mesta,
Kočevja.

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

11-15 popoldne. Osebn. vlak iz Gorice
c. kr. dr. žel., Trbiža, Celovca, Lince,
Prage, Dunaja zahodni kolodvor.
2-32 popoldne. Osebn. vlak iz Strazha-
Toplice, Novega mesta, Kočevja.
4-30 popoldne. Osebn. vlak iz Selcaia,
Celovca, Inomosta, Monakovega, Beljaka,
Trbiža, Gorice c. kr. dr. žel., Trsta c. kr. dr. žel.
8-35 zvečer. Osebn. vlak iz Strazha-Toplice,
Novega mesta, Kočevja.
8-45 zvečer. Osebn. vlak iz Prage, Lince,
Dunaja juž. žel., Celovca, Beljaka, Trbiža,
Trsta c. kr. dr. žel., Gorice c. kr. dr. žel.
11-34 ponoči. Osebn. vlak iz Pontabije,
Trbiža, Trsta c. kr. d. žel., Gorice c. kr. d. žel.

Odhod iz Ljubljane dr. kolodvor:

7-28 zjutraj. Mešani vlak v Kamnik.
2-05 popoldne. Mešani vlak v Kamnik.
7-10 zvečer. Mešani vlak v Kamnik.
10-45 ponoči. Mešani vlak v Kamnik. (Samo
v oktobru in le ob nedeljah in praznikih.)

Dohod v Ljubljano dr. kolodvor:

6-49 zjutraj. Mešani vlak iz Kamnika.
10-59 popoldne. Mešani vlak iz Kamnika.
6-10 zvečer. Mešani vlak iz Kamnika.
9-55 ponoči. Mešani vlak iz Kamnika. (Samo
v oktobru in le ob nedeljah in praznikih.)
(Odhodi in dohodi so naznačeni v srednje-
evropskem času.)

!! Največji uspeh novega časa !!
je znameniti 3678—24

MINLOS^{ov} PRALNI PRAŠEK

Daje bleščeče belo perilo
popolnoma brez duha in
varuje platino izredno. Rabi
se brez mila, sode ali drugih
pridatkov. Pristen samo v
originalnih zavitkih z gorenjo
varstveno znamko.

Zavitek z 250 grami 16 vinarjev
„s 500“ 30
„z 1 kilo“ 56

Noben zavitek brez gorenje
varstvene znamke ni moj iz-
delek in ste z njim v nevar-
nosti, da si pokvarite perilo.
Dobiva se v vseh dro-
gerijah in prodajalnah s ko-
lonijalnim blagom in milom.

Na debelo:
L. Minlos,
Dunaj I, Mölkerbastei 3.

Vpisana varstvena znamka.

Popravila in preoblike točno in cenno.
Popravila in preoblike točno in cenno.

JOSIP VIDMAR

Najcenejše
solnčnike in dežnike
domačega izdelka prporoča

JOSIP VIDMAR

Ljubljana
Pred školijo 19, Stari trg 4,
Prešernove ulice 4. 8

FICHTENIN

Use dirja
k trgovcu, da si kupi
„FICHTENIN“
(po vseh kulturnih državah oblastveno zava-
rovano žuželčje milo)

in vsak

ki ga je rabil, prepričan o njego-
vem čudovitem učinku

začuden obstoji!

Edino sredstvo za zanesljivo in popolno
uničenje vsakrš. mrčesa in njene zalege.

Dobiva se povsod
kos po 30 vinarjev.

Pred
nakupom
oglejte si velikansko

**sukneno
zalogo**

R. Miklauca

v Ljubljani, Spitalske
8 ulice šte. 5.

Ostanki
pod cenol

VEGETAL

Rastlinska mast
Vegetal

Najčistejša kakovost.
Dobi se povsod.

VREDNOSTNI DODATKI NA VSEH ZAVOJIH

Glavna zaloga „Vegetala“: BERNHARD SCHAPIRA, Dunaj, III 2.

Kašelji!

Kdor tega ne uvaža, se pre-
greši na svojem lastnem telesu!

**Kaiserjeve
prsne karamele**

s tremi jolkami.
Zdravniško preizkušeno in pri-
poročeno proti kašlju in bripa-
vosti, kataru, zasliženju in ka-
taru v požiralniku.
5120 notarsko poverjenih izpri-
čeval potrjuje, da drže, kar
obetajo

Zavoj po 20 in 40 vln., škatlica 80 vln.
Zaloga imajo: V Ortovi lekarni
poleg železnega mostu v Ljub-
ljani, v lekarni Jos. Mayr v
Ljubljani, v dež. lekarni pri Ma-
riji Pomagaj Milana Leusteka v
Ljubljani, pri Ubaldu pl. Trn-
koczyju in pri G. Piccoliju v
Ljubljani. — V Novem mestu v
lekarni S. pl. Sladovič. — V
Vipavi v lekarni I. Hus. — V
Ribnici v lekarni pri sv. Ste-
fanu Jos. Ančik. — V Idriji v
lekarni Daniel Pirc. — V Met-
liki v lekarni Ivan Gjuričič, v
R. dovljici lekarnar A. Roblek,
v Novem mestu lekarnar Jos.
Matkovič. — Hinko Brilli, lekar-
nar v Ljublj. 4001 15

JOSIP ROJINA

krojaška tvrdka in zavod za izdelovanje
raznih uniform

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 5
nasproti c. kr. glavne pošte

prporoča

elegantne obleke po najnovejšem angl. pri-
krojevalnem sistemu „Premir“, Izorno iz-
delane, specialno po najnovejši modi.

V kratkem Vam bo zameniti težko
zimsko obleko z lažjo. Napravite pri meni
prvi poizkus, ki naj Vas prepriča o moji
solidni postrežbi po zmerni ceni.

Uniforme vseh vrst se iz pristnobarv-
nega sukna dobavljajo izvršene brezhibno.
Dežni plašči in pelerine iz impregniranega
lodna so vedno v zalogi. 659—2

Prva in največja zaloga čevljev na Kranjskem Fran Szantner

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4
dobavlja kakor znano

najboljše čevlje.

Zunanja naročila proti povzetju.
Pri naročilih zadostuje prod. štov.
Nepriročni izdelki se zamenjajo.
Centki brezplačno in poštne preste.

„Derby“
Pred. št. 373. Box calf z močnimi podplati K 13—
438. Lakovina 15-50

„Schick“
pred. št. 690. Irhovina s šiv. podplati K 6—
720. Lakovina 6-30

„Najnovije“
Pred. št. 1148. Chevette s polkoutea podpet.
šiv. podpl. K 9—, — Pred. št. 1149. Franco.
Chevreux. St. Louis XV. podpetki: K 12—

Pred. št. 553. Sabahid. K 10-50
567. Ia Box calf. 13—
610. Lakovina 12